

کهمال کهریمی :

خۆدزینهوه له هاودهنگی و هاوهه لۆیستی لهم قوناغه دا گوناهیکی نه به خشاوه

دهلئ سهرکهوتنی DTP ئاکامی خهباتی بۆچوانی نهتهوهی کورد له و بهشهی کوردستان و ههروهها دهرخستنی ئه و راستیییه که هیچ کۆسپیک ناتوانی پیش به په رهسه دندی داوا نهتهوهییه کان بگرێ.

(دهقی وتووێژه که له لاپه رهه کوردستانی دا بخوێنه وه)

"کوردستان" کهمال کهریمی ئه ندامی دهفتهری سیاسی حیزبی دیموکراتی کوردستان له وتووێژیک دا لهگه ل لاپه رهه کوردستانی رۆژنامهی کوردستان بیروبوچوونی حیزبی دیموکراتی له سه ره چهن بابیه تی رۆژ ناسکرا کرد.

کهریمی له وهلامی پرسیاریک دا سه بهاره ت به و کۆفرانسهی که بپاره به به شداری حیزبهکانی هه ره چوار پارچهی کوردستان به پێوه بچێ، وتی: به راستی تا ئیستا ئه وه نه دهی من بزانه کس هه چی وای ئی نازانی که ئه و کۆفرانسه بۆ چه، کێ به شدار ده بێ و که ی ده به سترێ... به لام ئه گه ر کۆفرانسێکی نهتهوهیی بێ، ده بێ باس له وه زعی گشتیی کیشهی نهتهوهیی کورد بکا و رێگهکانی چاره سه ری کیشهی کورد وه ک پێویست بخاته روو و ئه و لایه نانهی له و بزوتنه وه یه دا کاریگه رن، به شدار بن و ئه مه ش تازه ده کړی بۆ لیک تیگه یشتن که وابوو کۆفرانسێکی نهتهوهیی ناتوانی باس له چه ککردنی ئه م هیز یان ئه و هیز بکا.

ئه و ئه ندامی دهفتهری سیاسی ههروهها باس له و وتووێژه دا باس له هه ولهکانی حیزبی دیموکراتی کوردستان بۆ لیک نیک کردنه وه ی حیزب و لایه نهکانی رۆژه لاتی کوردستان دهکا بۆ ئه وه ی له داها توه دا ئه م هیزانه به ریکه وتنیکی ستراتیژیک بگه ن و به یه که وه و به یه کدهنگی رووبه روی کیشهکانی پێوه نیدار به گه لی کورد له رۆژه لاتی کوردستان ببنه وه و له م باره یه وه وتی: ئه م لیک نیکبوونه وه یه لانی که می داخوازی خه لکی کوردستانه و... خۆدزینه وه له هاودهنگی و هاوهه لۆیستی له م قوناغه دا گوناهیکی نه به خشاوه. کهمال کهریمی ههروهها سهرکهوتنی پارتهی کۆمه لگه ی دیموکراتیک (DTP) له هه لبژاردنه هه رتیمه کان له باکووری کوردستانی به گرینگ ده زانی و

محهمهد سه دیق که بووده وه ند خه لات کرا

ئه م خه لاته له رێپه رسمێکی به شکۆدا که به م بۆنه وه له لهنده ن به پێوه چوو پێشکه ش به ناو برا و کرا. محهمهد سه دیق که بووده وه ند که ئیستا له زیندانی ئیوین دا به بندکراوه به تۆمه تی دژایه تی کردن له گه ل ته نا هه ی نیشتمانی ۱۰ سان زیندانی به سه ردا سه پاوه.

خه لاتی رۆژنامه نووسی نیونه ته وه یی سالی بریتانیا پێشکه ش به رۆژنامه نووسی به بندکراوی کورد محهمهد سه دیق که بووده وه ند کرا. ریکخراوی مافی مرۆقی کوردستان رایگه یاند که دامه زراوه ی خه لاته چاپه مهنیهکانی بریتانیا (بریتیش پرس ئیوارد)، محهمهد سه دیق که بووده وه ند رۆژنامه نووسی به بندکراوی کوردو به پرسی ریکخراوی مافی مرۆقی کوردستانی وه ک رۆژنامه نووسی نیونه ته وه یی سالی ۲۰۰۹ زاینی هه لبژاردو خه لاتی تایه تی ئه م دامه زراوه ی پێ به خشی.

به پێوه چوونی پانیلیک له پارلمانی ئوروپا بۆ نوینه رانی حیزبی دیموکراتی کوردستان

رۆژی ۳۱ ماری ۲۰۰۹ له یه کێک له سالۆنهکانی پارلمانی ئوروپا له بروکسێل پانیلیک بۆ نوینه رانی حیزبی دیموکراتی کوردستان له سه ره پرسی دیموکراسی و کورد له ئێران دا به رپێوه چوو. به رپێوه رانی پانیل بریتی بوون له: پارلۆ کاساگا، ئه ندامی پارلمانی ئوروپا له سه ره لیستی پورتهغال و ئه ندامی هه یه شتهی تایبه تهی پارلمانی ئوروپا بۆ کاروباری ئێران، ناندری بری فیلسوفی ناسراو و ئه ندامی پارلمانی ئوروپا له سه ره لیستی ئالمان و ئه ندامی کۆمیته ی پێوه نیهی کانی ده ره وه له پارلمانی ئوروپا، و ناندری سووان نوته ره ی ریکخراوی گه ل و نه ته وه ییدوله ته کان (یوو ئین پی ئۆ) له بروکسێل.

ل ۲

چالاکی کرێکاری هه روا له به ندیخانه دان و له گه ل ئه شکه نه چی توند به ره وروو بوون و له و نێوانه دا وه ک پێشتر له هه والته کان دا بلاو بووه وه چه ند چالاکی کرێکاری له گرتووخانه ی سنه به ره له نازادبوونیان به ده یان زه بر شه لقیان ئی دراوه. پێویسته بوتری که "کوردستان و کوردنیوز" له ئاماده کردنی ئه م ئامارانه دا ته نیا پشتی به و زانیاریانه به ستوه که له لایه ن هه وانێترانی خۆیه وه له شارو ناوچه جۆراوجۆره کانی رۆژه لاتی کوردستانه وه پێی گه یشتوون.

ئاماره ی به وه کردوه که له سی مانگی پاییزدا ۲۹ هاو نیشتمانی کورد کۆژراون، ۳۱ که س بریندارو ۵۱ ده سه به سه ر کراون. شایانی باسه هه ره له و ماوه یه ۳ که س به شیوه ی گومانای گیانیان له ده ست داوه و ۴ که سیش حوكمی ئیعدامیان بۆ ده رچوو ه.

ههروهها له م ماوه یه دا فشار بۆ سه ره چالاکانی خۆیندکاری په ره ی سه نه وه چه ند چالاکانی خۆیندکاری کورد ده سه به سه ره حوكمی قورسیان بۆ پراوه ته وه. دۆخی چالاکانی کرێکاری به تایبه ت له شاری سنه زۆر ناله باره وه چه ندين

له سی مانگی زستان ۱۳۸۷ دا

نزیکه ی ۱۳۰ هاو نیشتمانی کورد کۆژراون و بریندارو ده سه به سه ر کراون

ئامارانه ۱۳ چالاکی سیاسی و ۸ چالاکی مه ده نی ده سه به سه ر کراون، چالاکیکی سیاسی حوكمی ئیعدامی بۆ پراوه ته وه و چالاکیکی ئه هلی حق ئیعدام کراوه. " کوردستان و کوردنیوز"

له سی مانگی زستانی ۱۳۸۷ هه تاوی دا دۆخی مافی مرۆقه له رۆژه لاتی کوردستان به به راورد سی مانگی پاییزی هه مان سال خراپتر بووه و نزیکه ی ۱۳۰ هاو نیشتمانی کورد له لایه ن هیزه کانی رێژیمه وه کۆژراو و بریندارو ده سه به سه ر کراون. به پێی ئاماریک که ناوه ندی هه والی " کوردستان و کوردنیوز" ئاماده ی کردوه له سی مانگی زستان دا ۱۳ هاو نیشتمانی کورد له لایه ن هیزه کانی رێژیمه وه کۆژراون، ۱۵ که س بریندارو ۹۲ که سیش ده سه به سه ر کراون. به پێی ئه و

ئاماره سیاسییهکانی سهرکهوتنی DTP

عه ولا به هرامی له هه لبژاردنی ئه مجاره ی شاره وانیهی کانی تورکیه دا که ریکه وتی ۲۹ ماری (۹ خاکیله وه) دا به رپێوه چوو، پارتهی کۆمه لگه ی دیموکراتیک که به پارتهی کوردی ناسراوه، توانی سه ره که وتنیکی به رچاو وه ده ست بێنی و نزیکه ی ۱۰۰ شاره وانیهی ناوچه کوردنشینه کان به ده سه توه بگرێ.

سه ره کهوتنی DTP له زۆره ی نیک به ته واوی ناوچه کانی باکووری کوردستان ته نیا له وه دا کورت نابێته وه که پیمان وای حیزبیک که نپوه رۆک و شوناسیکی کوردیهی هه یه توانیوه تی کۆنترۆلی شاره وانیهی کانی ناوچه کانی باکووری کوردستان به ده سه توه بگرێ و بۆ ماوه ی چه ند سال به رپێوه یان به رێ، به لگو هه لگری کۆمه لیک په یام و ئاماره ی سیاسیهی که جیگای خۆیه تی سه رنجیان بدریته ی.

سه ره کهوتنی DTP له په نا ئه و کارامه ییه ی له خولی پێشوو دا له به رپێوه به یی شاره وانیهی کان دا هه یبوو، به ره له هه ر شتیک نیشانه ی گه شه ی وشیا ری سیاسی و نه ته وه ییه له کۆمه لگه ی باکووری کوردستان دا. بۆیه ش ده نگه رانی کورد به له به رچاو گرتنی کارنامه و سیاسه ت و ئامانه کانی ئه م حیزبه (سه ره را ی ئه وه ی به فه رمی وه ک حیزبیک کوردی نه ناسراوه) به شیوه یه کی یه کجار به رین ده نگیان پێ دا. ئه م پشتگه ریهی به ربلاره له DTP زۆر به روونی نیشانه ی ئه وه یه بزافیه نه ته وه یی باکووری کوردستان به خۆشیه وه گه یشتو ته ناستیکی به رزی ئه وتو که بتوانی له هاو کیشه سیاسییه کانی نپوخوی تورکیه دا به پیناسه ی خۆیه وه ده رکه وێ. ئه مه ش هه نگاو یکی گرنگه بۆ ئه وه ی کورد جگه له وه ی له باری ئیداریه یه و کۆنترۆلی به سه ره ناوچه کانی خۆی دا هه ی، به ره و ئه وه بپوا به وه ده ست هینانی کورسی زیاتر له پارلمانی تورکیه دا له ده سه لاتی به رپێوه به ریه ی دا به شدار بێ.

ئاماره یه کی سیاسییه کی سه ره کهوتنی DTP ئه و ده نگه توه میدیای و نیونه ته وه ییه بوو که به دوا ی دا هات. ئه م ده نگه توه یه ش له زۆر لایه نه وه به قازانجی به نیونه ته وه یی بوونی پرسی کورد له باکووری کوردستانه.

سه ره کهوتن به سه ره پارتهی ده سه لاتداری AKP که حیزبیکه ی ئیسلامی کۆنستیتوتیوه و ده یه ویست ئه مجاره شیان وه ک هه لبژاردنی پارلمانی ۲۰۰۷ به که لکوهرگرتن له هه ستهی مه زه بیی خه لکی باکووری کوردستان هه لبژاردنه کان به رپێته وه، ئاماره یه کی روونی دیکه یه بۆ ئه وه ی ئه مپۆکه کۆمه لگه ی باکووری کوردستان سه ره را ی ئه وه ی کۆمه لگه یه کی مه زه بییه، چی دیکه گرنگی به پرسی لوه کییه کان نا دا و تا دی زیاتر به ره و ئه وه ده روا له هه موو ریکه یه کی لوه وه (هه لبژاردن، خۆپیشاندان و...) پیداکری له سه ره مافه نه ته وه ییه کانی بکاته وه.

سه ره کهوتنی DTP له پارچه کانی دیکه ی کوردستانیش (به تایبه ت له میدیاکان دا) ره نگه توه یی باشی هه بووه و به سه ره کهوتنیک بۆ بزافی سیاسی کورد به گشتی له قه له م دراوه. بۆیه ده توه نین بلێین ئه م سه ره کهوتنه و به هیز بوونی زیاتری سه نگی کورد له هاو کیشه سیاسییه کانی تورکیه دا به دلناییه وه بچجگه له باکووری کوردستان کاریگه ریهی له سه ره به هیزتربوونی بزافی نه ته وه یی کورد له به شه کانی دیکه ی کوردستان و به هیز بوونی پیکه ی سیاسی حوكمه تی هه رتیمه باشووری کوردستانیش ده بێ.

"قازی محه مههد گوئیك بوو له بیابان دا رووابوو"

ههزیر عهبدووللاپوور

ههه سالی که له شه هیدبوونی قاره مان و سه رچه شنی هه میسه هه رمانی نه ته وه که مان، قازی محه مههد، تیده په رپی، لاپه په یه کی زپینی تر ده چیتسه سه ر میژووی پر له شانازی خه باتی هه قهوازانه و ره وای نه ته وه که مان له سه رانسه سه ری کوردستاندا و هاوکاتیش تووره پی و بیزاریه کی زور له ریژیمه سه ره پو و دیکتاتور هکان په ره ده ستینن.

به لئ! دهی خاکه لپوه (روژی شه هیدان) نه مسالیش، سالیکی تر به سه ره له سیداره دانی قازی محه مههد، سه روکی حیزبی دیموکراتی کوردستان و دامه زینسه ری کوماری دیموکراتیکی کوردستان تپیه پی. کاتر میز چواری به یانی دهی خاکه لپوهی ۱۳۲۶ی هه تاوی، له گو په پانی چوارچرای مه هاباد، قازی محه مههد، محه مههد حسین سه یفی قازی (وه زیری به رگری حکومتی نه ته وه یی کوردستان) و نه بولقاسمی سه دری قازی (نوینه ری شاری مه هاباد له خولی ۱۴ی پارلمان و که سایه تی سیاسی دیار و ناوداری کوردستان) له لایه ن کوردکوژان و خوینمژانی نه رته شی پاشایه تپیه وه له سیداره دران.

قازی محه مههد که سایه تپیه کی دیارو هه لکه وتوو بوو له میژووی خه باتی پر له هه وراز و نشیوی نه ته وه ی کورد له سه رانسه سه ری کوردستان دا. پی شه و دیموکراتیکی

ناشتیخوارو نیشتمان پاریز بوو که بپوایه کی پته وی به پیکه وه ژبانی ناشتیخانه و بوونی پتوه ندی پته و باش له گه ل و لاتانی دراوسی هه بوو و هه له م سۆنگه یه وه به باشی ههستی به سته می نه ته وایه تی گه له که ی کوردبوو و به دامه زرانندی حکومتی کوماری کوردستان له میژووی نه ته وه ی کورد، ریگه چاره یه کی ناوازه و ده گمه نی بۆ چاره سه ری کیشه ی کورد له خوی به یادگار به جی هیشته.

لیدوانه کانیدا هه میسه نیشتمانی کوردستانی وه ک نیشتمانیکی یه کده ست داده نا و نه م راستیه ش به باشی له به رگریه کانیدا له بیدادگای ریژی می پاشایه تیدا روون و به رچاوه، کاتی که روو به دادوه ری دادگای رواله تی ده لئ: "مه لا مسته فا بارزانی که سیک ییگانه نییه، به لکوو خه لکی نه م تاو و خاکه یه و کوردستان نیشتمانی خوی ته تی". هه روه ها به شداری سه دان پی شه مرگه کی کۆلنه ده ری بارزانی و حوزووری ده یان که سایه تپی کوردی باکوور و

نه جه فقولی پیسیان ده گپ ته وه که پی شه و له به رگری له نه ته وه که ی به بوژییه کی ته واره وه ده داو ده یگوت: من له کونجی زیندانه وه ده نگ هه لده بوم و به ده وله تی ئیران ده لیم که ئیوه تومه تبارن نه ک ئیمه. نه وه ئیوه ن که خاکی ئیمه تان داگیر کردوه. نه گه ر ده ولت هه موو کوردان به خیانه تکار ده زانی، باشت وایه ده ست له کوردستان هه لگری و نه گه ریش به نیشتمان په رستیان ده زانی، و اباشتره کاروباره کانی خویان به خویان بسپی ری".

نه رته ش بود فه ردوست له بیره وه ریه کانی خوی سه باره ت به سه فه ری شادا، پاش له خاک و خوی نه وردانی دوو حکومتی نه ته وه یی نازه ربا یجان و کوردستان بۆ نه و ناوچه یه ده نووسی: "سه فه ر بۆ کوردستان بۆ شا وه ک زه بریکی رووحی ده چوو. ده ست و پیوه ند و راویژکاره کانی شا پییان وتبوو که نه چیته کوردستان، چونکه خه لکی نه و ناوچه یه تووره ن. شا باوه ری نه ده کرد و پی و بوو که خه لک به پی شه وایه وه ده چن. به جی پیک به ره و کوردستان وه ریگه وتین. که گه یشتینه مه اباد شار به ته وای ته عتیل بوو. خه لک به په له دوو کانه کانیا ن داخست و شه قامه کانیا ن چۆل کرد. کاتی گه یشتینه گو په پانی چوارچرا که قازی محه مههد له ویدا له سیداره درابوو، شا چاوی به نالا کانی حکومتی قازی محه مههد که وت که خه لک له سه ر ده رکی ماله کانیا ن هه لئاندا بوو. له سه ر راسپارده ی که سانی ده ورو به ری شا، ناوبرا و به

باشووری کوردستان خوی سه له مینه ری نه م راستیه حاشاهه لئه گر هیه. پی شه و قازی محه مههد دادگای فه رمایشی ده کاته شوینک بۆ به رگری له مافه روه اکانی نه ته وه که ی و به نازییه تی و بوژییه کی بیوینه وه نیوه روکی نوژمنانی ره نگا وره نگی نه ته وه ی کوردی له قاودا. سه روان شه ریفی که خوی له و دادگا فه رمایشیه دا به شدار بووه، ده لئ: "نه وه پی شه و قازی محه مههد بوو که دادگای بردبووه ژیر پرسپاره وه". هه روه ها

جو را و جو ره کانی حکومت ئیستی نیازباکیی ئوبامای ره ت کرده وه به شیوانی باو و که لله ره قانه ی خوی له ولامی ئوبامادا گوئی: "هه ر له م په یامی په رپوژنابیه دا نه ته وه ی ئیران وه ک لایه نگری تیروریست که به دوا ی چه کی ناوکیه وه یه ناسپنراوه. نه مه له کاتی که دایه که ئوباما هاوولاتیبانی ناسایی ئیرانی به ته واری له ریژیم جیا کرد ته وه و نه وانی وه ک خاوه نانی شارستانه تپیه کی گو ره و به شکو خه ملاندوه و به هیچ

زویی له و شوینه دوور که وته وه و مه ابادمان جی هیشته. نه وه دژکرده وه ی خه لک بوو سه باره ت به له سیداره دانی قازی محه مههد". بیگومان یه که ک له و ده سه که وته مه زنا نه ی که پی شه و بۆ نه ته وه که ی به دیاری هینا نه وه بوو که بۆ یه که مین جار نه م نه ته وه یه چاره نووسی خوی گرت هه ست و تامی نازادی چه شته. له راستیدا ناخوی نازادی و ویستی خه لکی کوردستان بۆ گرتنه ده ستی چاره نووسی خویان له لای پی شه و له سه روو هه موو شتیگه وه بوو. هه ر له م سۆنگه یه شه وه یه که کوردانیش به چاوی ریژه وه ده روانه نارمانچه به رزو مروییه کانی قازی محه مههد هه روه ها راسه تبتیژی و نیشتمان په روه ری ناوبرا و هیشته ش به و په رنسیپ و سه فه ت به رچاوانه ی پی شه و وه فادارن و به هق به قه ولی دوکتور قاسملوو، قازی محه مههد گوئی بوو که له بیابان روابوو.

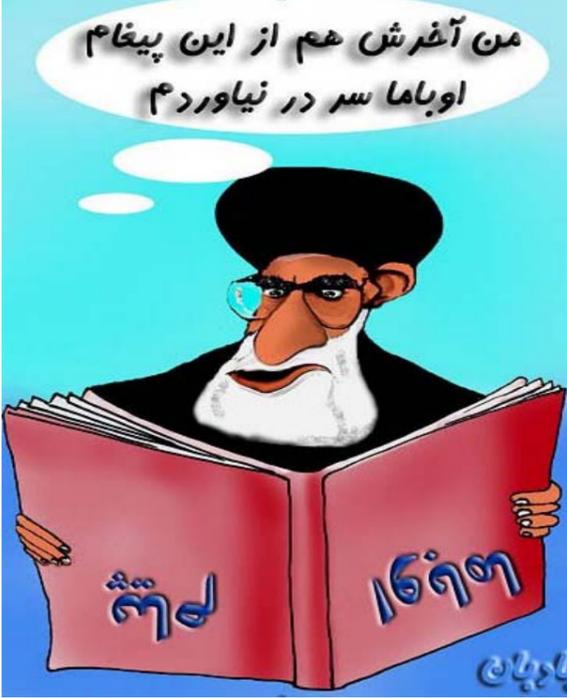
له سالی ژوئی له سیداره دانی قازی محه مههدا، یاد و بیره وه ری که سانی وه ک علی شیززاده، نه حمه د فاروقی، حمه مید مارووجی، عه بدوللا ره وشه نفیکر، سلیمان موعینی، مه لا ناواره، ئیسماعیل شه ریفزاده، عه زیز یوسفی، و ده یان خه باتگری دیکه که یان بوونه هاوچاره نووسی پی شه و یان به شتیکی ته مه نیا ن له کونجی زیندانه کانی شادا به سه ر برد، به رز ده نرختین و سه ری ریژیان بۆ داده نه وینن.

وته بیژی وه زاره تی ده ره وه ی کوماری ئیسلامی له وتووینک له گه ل ته له ویریزیونی ریژی مه د، ده ستی کردنی هه رجو ره پیوه ندی و دانوستانیک له گه ل نه مریکای به سه ته وه به وه یکه نه و ولاته ده بی له پی شه دا کوماری ئیسلامی وه ک ده سه لاتیکی نه تومی به فه رمی بناسی و گوئی ئیمه به ره له باسی پیوه ندیه کان، کیشه کانی نیوان ئیران و نه مریکامان هه یه.

به رای شاره زایانی بواری سیاسی هه ر حکومتی دیکه به جیگه ی حکومتی تاران بووایه نه و په یامه ی ئوبامای ده کرده سه ره تای ده سپیکی جموجولیکی نوئی و به دانوستان و دیالوگ قان و پوانیکی زوری بۆ خوی ده سه تبه ر ده کرد و به م کاره ی ئیرانی له ته ریککه وتویی و گو شه گیری رزگار ده کردو نه م هه له زپینه ی له کیس نه ده دا.

دیاره پیویسته وه بیربیرینه وه که به داخه وه له په یامه که ی ئوبامادا ره وشی کۆمه لایه تی و سیاسی ئیخوی ئیران به ته وای له بیکرکابوو و له م پیوه ندیه دا ته نیا ناماژه به م خاله ده کم که ماوه یه ک له وه پیش سه عید هه جاریان به روونی وتبووی که دریزه کیشانی بارووخی ئیستا له ئیراندا، مه ترسی رووخانی ریژی کرد ته باب ته کی جیدی و هه ر نه مه ش بو ته میرده زمه یه ک بۆ ژوریک له ریبه رانی ریژیم. هه رچونیک بی ده ولت ی ئوباما له ده ره وه

نیوه وه ی نه مریکا سه رقالی راویژ و پیکه یانی به ره یه کی نوییه له ذری ریژی تاران و به م هه لسه که وته ژیرانه و دوورناران هه ده توانی له داها توو دایلی که ته وای میکانیزم و ریکاره کانی به کارهینا و ئیتر هیچ ریگه چاره یه کی جگه له رووبه روو بونه وه له گه ل ریژی تاران شک نه ده برد. نیشانه کایشی ده ریده خه ن که ده سه لاتداریانی ریژیم هه روه که نه زمونی شه ی له گه ل عیراق ته نیا کاتی که رووده که نه سازان و ریککه وتن که ئیتر کار له کار ترازواه و به ناچار ده بی کاسه ی ژهر هه لقو رینن.

کلونجیک باسی له تیروریست بوونی گه لانی ئیران نه کرده ". خامنه یی نوآتر به دوپاتکرده وه ی داخوارییه کانی پی شه وی وه ک پشتیوانی نه کردن له دوژمنه کانی و هه روه ها پالپشتی نه کردن له ئیسرائیل و باورخوشکردنی ته وای بۆ ریژیمه که ی به مه به ستی بردنه پی شه به رنامه ناوکیه کانی ده ریخت که ریژیمه که ی هیچ گو رانکاریه ک هه ل ناگری. خامنه یی به م دوا یبه ش گو تبووی که چووکترین پاشه کسه له به رنامه ی ناوکی واته شکستی ته واره تی ئیسلام (بیخوینه وه ریژی می ئیران). خامنه یی له راستیدا به م قسانه ی خه تیکی سووری به سه ر داواکاریه که ی ئوباما بۆ باشتکردنی پیوه ندی نیوان دوو ولاتدا هینا و هه روا جه ختی کرده وه له سه ر کیشه سازکردن و ناوژی نانه وه هه ر له ئیستاهه پی شه مرجه لکی بۆ وتوویندانا. چه ند روژ له مه و به ریش

ب. چرۆ

و شارستانه تی ئیرانه وه ده ستی... نه م رسته ی کۆتایش راست به و مانابیه که که لکه وره گرتن له ریگه چاره ی ناشتیخانه و به رپرس نه بوون به مانای دوور که وتنه وه ی ده سه لاتداریانی ئیران و ریژیمه که یانه له شارستانه تی ئیران.

ده ولت ی ئوباما ده لئ که ده یه وی به سیاسه ته کانی خوی سه باره ت به ئیراندا بچیته وه و ناماده یه ده ستی دۆستایه تی بۆ حکومتی ئیران دریز بکا و هه ر به و په یامه مه ژوودار و هانده رانه شی ده یه وی بیانوه کانی ریژی تاران بۆ هاریکاری نه کردنی ریکه راره نیونه ته وه ییه کان بری و نه م هه لوپیسته ی ئیستاشی له لایه ن هاو په یمانه کانیه وه به هه نگاویکی نه رینی دانراوه نه و ولاتانه ش به توره ی خویان داوایان له ریژی تاران کرده که ولامی نه رینی به م روانگه نوییه ی نه مریکا بداته وه.

گه رچی ئوباما به م په یامه ی ده ریخت که ولاته که ی ناماده ی وتوویندی بنیاتنه ره له گه ل ئیراندا، به لام خامنه یی ریبه ری ریژیم له یه که مین دژکرده وه به پی شنیازه که ی ئوباما به هه ل داوان و په له پووییه کی زوره وه خوی له مه سه له که هه لقوتاند و بۆ پی شگری له هه لوپیستگری قۆله

داخوا په یامه که ی ئوباما بارگری نیوان نه مریکا و

ئیران ده ره وینیته وه؟

ئوباما له و په یامه دا خه لکی ئیران و ریژی می نه خسته تابه کی ته رازووه وه و له دوو سۆنگه ی جیاوازه وه روانیه هه ر کام له و دووانه. ناوبرا و وپاری به رزپارگرتنی گه وره یی و مه زنی شارستانه تی ئیرانیه کان، به زمانیکی ناشتیخانه و به رووی گه شه وه پیی گوتن: ... ئیمه ناگاداری شارستانه تی گه وره یی ئیوه یین. خه لکی نه مریکا و جیهان ده سه که وته کانی ئیوه به رزده نرختین. ... له ناخی نه م جیژنانه دا، مزگرتیه که بۆ روژیکی باشت، هیوا یه ک بۆ رۆله کانی ئیمه، ته نامی بۆ به ماله کانی ئیمه، پی شه کورتن بۆ کۆمه لگه کانی ئیمه و ناشتی نیوان نه ته وه کان هه شار دراوه. نه مانه هه راو خۆزگه هاو په شه کانت. نه مانه خه ونه هاو په شه کانت. ئوباما هه روه ها به له بزکی توندو راشکاو هوشداری به کاربه پیوه به رانی ریژیم داو گوئی: ویلایه ته یه کگرتوه کان پی شه خۆشه کوماری ئیسلامی ئیران بچیته شوینی شیوا ی خوی له نیو کۆر و کۆمه لی جیهانی دا و مسۆگه ربوونی نه مه ش نه له ریگه ی تیریزیان به هوی که رهسته ی شه په وه، به لکوو له ریگه ی هه ولی ناشتیخانه و چوونه ژیریاری به رپرسپاره تی راسته قینه که خودی نه مه ش نیشانه ی مه زنی هه قیقی خه لک

ریژی می ئیسلامی ئیران و نه مریکا له سالی ۱۳۵۸ه وه که خویندکارانی به ناو پی ره وه ی خه تی ئیمام ده ستیان به سه ر بالوژخانه ی نه مریکا له تاران داگرت، پیوه ندی دیپلوماتیکان له گه ل یه ک دا نیه. پیوه ندی نیوان نه و دوو ولاته له ماوه ی سی ده یه ی رابردودا پر او پی بووه له کیشه کیش و ناوژی و سه ره رای ده برپینی هه ندی بۆ چوونی ناشتیخووازه له لایه ن ریبه رانی نه مریکا و ئیرانه وه له م سالانه ی دوا ییدا، گو رانکاریه کی نه وتو له مباره یه وه رووی نه داوه. له دوا یبه بارک ئوباما خواریاری نه وه بووه له ریگه ی وتووینده کۆتایی به دوژمنکاری سی سالی نیوان نه و دوو ولاته بی.

به لئ! راست له و کاتیدا که نه ته وه کانی ئیران له دلّه وه خواریاری نه وه بوون که له سالی نوئی هه تاو ییدا بارگه وینه ی ریژیم تیکه وه پی چری و کۆتایی به ته مه نی نگریسی نه و ریژیمه بی، ئوباما سه رکوماری نه مریکا به پیچه وانه ی ریبه رانی پی شه وی نه و ولاته بۆ یه که مین جار له په یامی نه وروژیدا رووی کرده هاوولاتیبانی ئیران و ده سه لاتداریانی ریژیم (دیاره به مه به ستی سیاسی تابه ت) و به مجوره یه کیک له به لینه کانی که له کاتی هه لئاندرندا دابووی جیبه جی کرد.

به شداری ژنان له هه لېږاردنی سهرۆك كۆمارى

له پیناو چی دا؟

کوښتنان فتوحی

ولایتیان هه یه. به گشتی چالاکانی بزوتنه وهی ژنان مهسه له ی جنسییهت وهک مه رجی هه لېږاردنی سهرۆك كۆمار و هه ر پۆستیکی دیکه به دروست نازانن و رهتی دهکه نه وه. که واته چ پۆیست دهکا به شداری له هه لېږاردنیکیدا بکن که له ودا نه و مافه له خویان سه ندراره ته وه. ته نانهت نه گهر ژنیکی وه فادارتین کهس به نیزامی ویلایه تی فقه قییش بی له بهر نه وهی ژنه مافی خویاوتنی نیه.

نهم بزوتنه وهی که نیستا له هه موو کات زیاتر ناسراوه و له له لایه ن کۆرو کۆمه له مرؤفدۆسته کانی جیهانه وه پششتوانی لئ دهکرئ، داخوا نه مجاره چ هه لویست و بهرنامه یه کی بۆ به شداری کردن له هه لېږاردنی سهرۆك كۆماریدا هه یه؟ نیستا نه گهر نهم مهسه له یه ش که ژنان ناتوانن کاندیدی سهرۆكومار بن، له و لا دابنن، دپینه سه ر نه و پرسه که کاندیدا پیاوه کان چ بهرنامه و دروشمیکیان له پیوه ندی له گه ل ژنانی ئیران دا هه یه؟ ئایا کاندیدایه کی نه و تو هه ل ده که وئ که کارکردن له پیناوی که مکرده وهی نایه کسانیی ژن و پیاویدا بکا به بهرنامه ی ئینتیخاباتی خۆی؟ داخوا هیچ کاندیدایه ک، باشکردنی وه زعی داته زینی ژنانی ئیران و هه ولدان بۆ نه هپششتنی نه و هه موو سته م و بیبه شیهی دهی ژنان، وهک نامانچ و بهرنامه ی خوی دینتته گۆر؟ له مانه ش گرنگرت ئایا شوروی نیگابان سه لاحتیه تی کاندیدایه کی نه و تو ته ئید ده کا؟ خۆ ده بی ژنان هاندیه کیان بۆ به شداری له هه لېږاردن دا هه بی، کاتیک نه ده توانن کاندیدی سهرۆكومار بن و نه کاندیدایه ک هه یه له نیو بردنی سته م و نابهرابه ری دهی نه وان بکا به دروشم و بهرنامه ی خوی به شداری له هه لېږاردن بۆ نه وان چ سوودیکی هه یه؟ ئایا باشتر نیه به راشکاوی رابگه یه ن که به نیشانه ی بیژاری له پشنگو یخرانی ژنان و وهک ناره زایه تی له ریژی می دژ به ژنی کۆمار نیسلای نه م هه لېږاردنه ته حریم ده کن؟

ژنان به وه دلخۆش که ریژه ی کچان له زانسته گه کاند له کورپان زیاتر بووه. به لآم نه و پرسیاره دینه ناروه که له سه دا چندی نه و هه یزه ناگا و خوینده وه ره ده توانن له ناوه نده کانی بریاردان و له پۆسته کانی به پیوه به ری نه و ولآته دا جیگیان بیته وه؟ به داخوا وه ریژه یه کی به کجار که م. ئایا نه م سووکایه تی نیه به که سایه تی تواناییه کانی ژنان؟ نه و ژنانه ی که به بن گومان هیز و توانای مودیرییه ت و وه رگرتنی به رزرتین پۆسته کانی ئیجرا یی و سیاسیی

که رده و. نه م راوه ستنان و بهر بهر کانییه نه ی ژنان نه گهر ده سه ک و تیشیان نه بوو بئ، لانی که م نه یانه پششتوه ریژی م به ته واوی به ئامانجه کانی که خزانده وهی ژنان بۆ قوژنی ماله کان و دوورخستنه وه یان له نه رک و بهر پرسایه تییه گرنه کانی نیو کۆمه لگا بووه، بگا. سهره پای هه موو هه وه کانی ژنان به مه به سته ی وه ده سه ته پینانی مافی یه کسان له گه ل پیاوان، هیشتاش پیگه ی ژنان له مه دانی سیاسه تدا له ناستیکی ژورنم دابه. نه م هه ش به هوی سیاسه تی ئیدتۆلۆژیکی زال به سه ر ئیران دابه که هه لآواردن به دهی ژنانی له هه موو بواره کاندیدا کردۆته سیاسه تیکی ره سمی و، به که لگوه رگرتن له جیاوازییه بیۆلۆژیکیه کانی نیوان ژن و پیاو، ژنانی له ژور نه رک و بهر پرسایه تی له بواره کانی کۆمه لایه تی و سیاسیدا به قازانچی پیاوان دوور خستۆته وه. نه وه تا ئاکامه که شی به روونی ده بیینن، بۆته هوی نه وهی به گشتی ژنان له پۆسته گرنگ و کاریگه ره کانی وهک دادوه ری، سه رهۆك كۆمار ی، به ریوه بردنی سیاسه تی ده ره وه و ژور پۆستی دیکه ی گرنگ بیبه ش بکا. له یاسای بنه رته تی کۆمار ی نیسلایدا هاتوه که ته نیا "رجال سیاسی" مافی نه وه یان هه یه پۆستی سه رهۆك كۆمار ییان له ده سته دا بئ. وشه ی "رجال" یه چ وهک واتا و چ به پیی لیکدانه وه یاسایه کان به مانای پیاو لیکدراوه ته وه. گرنگرتین مه سه له یه ک که نه مرۆی له به رده م بزوتنه وه ی مافخوازی ژنانی ئیران دابه، مه سه له ی گۆرینی

— بوونی بازاری نازادیی سه رمایه و ده فرایه تی ناماده یی یه کیه تی ئوروپا له بازاری سه رمایه دا — توانای جیه جی کردنی ریساکانی نه ندامتی که بواری سیاسی، ئابووری و دارایی یه کیه تی له خۆ ده رگرت — ده ره سه ت بوون به چاره سه ری کیشه کانی خۆی له گه ل ولاتانی دیکه به پیی ریئوتنییه کانی ریخخواری نه ته وه یه کگر تووه کان — ده ره سه ت بوونی تورکیه بۆ هه ولدان له پیناوی چاره سه ری ناشتیانه ی پرسی قییرس به پیی بریارنامه کانی ریخخواری نه ته وه یه کگر تووه کان که پیکیه پینانی که شیکی گونجاو بۆ ناسایی کردنه وهی پیوه ندیه کانی له گه ل قییرس ده گرتیه وه. (۸) پشت به ستن به و بابه تانه ی له و وتاره دا هاتنه به ریاس، ده توانیت له مه ره گرنه کانی به رده م به نه ندام بوونی ته واوو هه میشه ی تورکیه له یه کیه تی ئوروپادا به و سه ره تایانه دابه ش بکه ین.

کۆکۆژی نه رمه نییه کانه. یه کیه تی ئوروپا شیلگه رانه داوی له بهرچاو گره نتی مافی سه ره به سته ئایینی له و ولآته کردوه. ناسینی مافی که مینه کان له تورکیه یه کیکی دیکه ی پرسه کانه که یه کیه تی ئوروپا له تورکیه ی ده وی به پیی ستاندارده کانی ئوروپا هه لسه کوه ت بکا که هه موو کورده کانی نه و ولآته که زۆره یان له باشووری رۆژه لات ده ژین ده رگرتیه وه. دوا یین پرس گونجاوی تورکیه یه بۆ چونه ریزی یه کیه تی ئوروپاوه که نه و بابه ته ته نیا ده بی له لایه ن یه کیه تی وه پشتر است بکرتیه وه. (۷) به پیی نه و شتانه ی باسیان کرا تورکیه ده بی پیبه ندی نازادی، دیموکراسی و مافی مرؤف و دانی نه و نازادییه بنه رته یانه بی که یه کیه تی دیارییان ده کا. تورکیه بوو به نه رکی سه رشانی که به پیی ۳۵ ماده له گه ل یه کیه تی دانوستان بکا. دانیشتنی کۆپینته اک نه و مه رجانه بۆ نه ندام بوونی تورکیه له یه کیه تی ئوروپا دیاری ده کا. — سه قامگریی دامه زراوه کی دابینکه ری دیموکراسی، نه زم و یاسا، مافی مرؤف و پاراستنی مافی که مینه کان

له مه پهره کانی به رده م لکانی تورکیه به یه کیه تی ئوروپاوه

جهلال حاجی زاده
به پیی راپرسییه ک نه و که سانه ی له ژوئنی ۱۹۸۶، رۆژانه سه ره شقامه کان هه ر نه و داوا یه یان له ئۆزال کرد: ۵۱٪ لایه نگری کۆمه لگه ی ئابووری ئوروپاوه ته نیا ۸/۷ دهی نه وه بوون تورکیه بچیه ریزی نه و کۆمه لگه یه وه. هه ر له و سه رده مه دا پرسه لیک لیک زۆر هه بوون که ده بوو باسیان له سه ر کرابایه. له راستییدا زۆر که س له وه لآمی نه و پرسیاره دا که ولآت (تورکیه) به ره و کام لا ده شکپته وه، ده هه به سان. ئیلیته کانی تورکیه به هه سه ت به بهر پرسایرتی کردن له کاروباری نیوخۆیی و ده ره کی دهی ئۆزال گروتینیان به خه باتی خویان له ژیر ناوی روانگه ی نیسلامگه رایانه به خشی. به شیمانه ی زۆر ئۆزال له وه لومه ره جه دا هه سته ده کرد بۆ نه وه ی نیشان بدا که هه یچ نیگه رانییه ک له باره ی ریچکه گرتنی ولآتا بوونی نیه. پیویسته داوا یه کی

و: تهها رحیمی
نه و تو بکرت. هاوکات ئۆزال رایگه یاند: "نه و داوا یه، به شیکی به رۆژئاوایی بوونی تورکیه یه و تورکیه به مسۆگه ری ده چیته ریزی ولاتانی ئوروپاییه وه. نه و ته نانه ت له کتیه که ششی دا "تورکیه له ئوروپادا" دیسان له سه ر تیوری که مالیستی تورکه ئوروپاگه راکان جه خت ده کاته وه. ده توانن به تیرو ته سه لی باس له پالنه ری راسته قینه ی ئۆزال بکه ین، به لآم تا نه و جیه ی پیوه ندیی به داوا ی تورکیه له کۆمه لگه ی ئوروپاوه هه یه، بهر پرسانی تورک له سه ر نه و بروایه نه و بابه ته له سه رده می ئاناتورکه وه له بنه رته دا بابه تیکی ئیدیلۆژیکی و نیشانده ری نیازی تورکیه بۆ به رۆژئاوایی بوونه. له راستییدا هه موو نه و بابه تانه ی باس کرا ره نگدانه وهی چاره پوانییه کانی تورکیه له کۆمه لگه ی ئوروپا یه. له نه بوونی ئۆپۆزیسیون دا که له ۱۲ ی سپتامبردا له لایه ن ریژی مه وه

به شی دهنگ و له ده یه ۱۹۸۰ دا به ته واوی قه لآچۆ کرا، جگه له رۆژانی نیوه فه رمی پارتی نیسلام گه رای "ریفاه، ملی گازیت" و هه ره ها زه مان، دژکرده وه یه کی کاریگه ر، ده ره ق به و داوا یه له راگه یانه کان و پارلماندا نه بییناوه. به لآم ئیلیته کانی ده یه ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ هه یچ ناره زایه تییه کیان ده رنه بری، چونکی له سه ر نه و بروایه بوون ره نگه سیستمیکی دیموکراتیک و ژبانیکی مودیرین و ناسووده ده سه ته بهر بئ. ته نانه ت ئۆپۆزیسیونی ده ره وه ی پارلمانیش هه یچ دژکرده وه یه کی کاریگه ریان نه بوو. (۶)

ب) به ستنی چه مکایه ی باسه که بی گومان پرس و له مه رگه لیک له سه ر ریگه ی نه و پرسه یه ن که کاریگه رییان له سه ر چوونی تورکیه بۆ نیو ریزی یه کیه تی ئوروپا هه یه. به تاییه ت

كەمال كەرىمى:

خۇ دزىنەوۈ لە ھاودەنگى و ھاوھە ئوۋىستى لەم قۇناغەدا گوناھىكى نەبە خىراوھ

دىمانە: حوسىن ئەحمەدپوور

لە دوو ھەوتوۋى رابردودا ھىزىبى دىموكراتى كوردستان لەگەل نۆۋبەى ھىزىب و رىكخراوھەكانى رۆژھەلاتى كوردستان كۆپوونەوھى پىكھىتا. راگەپەنرا كە مەبەست لەو دىدارانە رىككەوتن لەسەر كارى ھاوېش و لىك نزىك بوونەوھى زىياترى ئەو ھىزىبانەيە لە سالى داھاتوودا. دەكرىئ باسى نىۋەروۋكى ئەو دىدارانەمان بۇ بىكەى؟

كەمال كەرىمى: ئەو دىدارانەى لە دوۋىن رۆژھەكانى سالى رابردوو لە نىۋان ھەيئەتەكانى ھىزىبى دىموكراتى كوردستان و چەند لايەنى سىياسى دۆست كە لە رۆژھەلاتى كوردستان چالاکن پىكھات لە درىژەى سەردان و دىدارەكانى پىششودا بوون. زۆر مەسەلەى گىشتى ھەيە كە لەگەل زۆر لەو رىكخراوھ دۆستانە رەنگە بۇچوونمان وەك يەك بى لايەنى كەم جىاوازيبەكى ئەوتقۇ لە بۇچوونەكانماندا نەبى و بەردەوام بۇ نزىك بوونەوھى بۇچوونەكان و گەيشتن بە يەك ھەلوۋىستى باسبان لى دەكەينەوھ. جىاوازلەوھ زۆر جار ھىندىك پىرسى گىرنگ دىتە ئاراوھ كە بە پىۋىستى دەزانىن لەگەل دۆستەكانماندا مەترەجى بەكىن و لەگەل تىگەيشتن لە يەكتر ھەولى گەيشتن بە ھەلوۋىستى ھاوېش بەدەين. ئەم ھەلوۋىستە ھاوېشە كە ھەمىشە زەرورىيە رەنگە لەسەر مەسالىلى ستراتىژى بى كە پىۋەندى بە بزوتتەوھى كوردەوھ ھەبى يا لەسەر مەسالىلى مەوزەى تاكتىكى بى.

دىيارە ھىزىبى ئىمە لە دوو سالى رابردودا بە تايىبەت پاش كۆنۋىگەرى ۱۴ى ھىزىب گىرىنگى زىياترى داوھ بە باس لەسەر رىككەوتنىكى ستراتىژىك. ئىمە ئەم كارە لە چوارچىۋەى گەيشتن بە ھاوېشەيەنەتتەك دا دەبىنن لە زىر ھەر ناۋىك دابى. پىمان واپە پىرش و بلالۋى ئەم دوۋىبانەى ھىزىبە كوردستانىيەكانى رۆژھەلات و بە تايىبەت ئاسەوارە خراپەكانى دابەشبوونى ھىزىبەكان لەم رىنگەيەوھ دەبى قەرەبوو بىكرىتەوھ. ھىزىبەكانى رۆژھەلات ھەرچى يەك بن و ھەر چەندىك بن يەك دۆزىمىن ھەيە رووبەروۋى يەك پىلان دەبنەوھ. خۇ ئەگەر دىزى يەككە لەم ھىزىبانەش پىلانى ئەمەلى بە پىۋە بچى ھىچيان قازانجى لى ئاكنەن. بۇيە ئەم باسە وەكوو باسىكى گىرنگ ھەمىشە لەبەر دەمماندايە. مەسەلەيەكى دىكە كە لەم دىدارانەدا باس كوردنى بە لاي ئىمەوھ گىرىنگ بوو، چۈننىيەتى رووبەروو بوونەوھ لەگەل بەرپوھ چوونى ھەلبۇزاردنەكانى سەرۋۆ كۆمارى لە ئىزان دابە. وەك دەزانن دوو مانگى دىكە كۆمارى ئىسلامى ھەلبۇزاردى سەرۋۆ كۆمارى ئەنجام

دەدا. تا ئىستا ھىزىبەكانى رۆژھەلات بە ھىزىبى ئىمەشەوھ ھەمىشە بە چەكى تەھرىم رووبەروۋى ھەلبۇزاردنەكانى كۆمارى ئىسلامى لە ئىزان بوەتەوھ. تەنبا جارىك ئەوېش لە ھەلبۇزاردى شىۋوراكانى شارو گوندەكانى كوردستان ھىزىب ھەلوۋىستىكى جىاوازي ھەبوو. ئەوېش گوتمان لە شوۋىك ئەگەر دىتان نوۋىنەرى راستەقىنەى خۇتان كاندىدايە بۇ ئەوھى كەسىكى سەر بە رىژىم دەنگ نەھىننىتەوھ، دەنگى پى بدەن. ئەم تەھرىمە لە ھەلومەرجىكدا كە قەت رىژىم نەپىشتەوھ نوۋىنەرانى واقىيە خەلك خۇ كاندىدا بەكەن و رىگەى نەداوھ ھەلبۇزاردن لە مەجرايەكى ئازاد و دىموكراتىك دا بەرپوھ بچى و خەلك نەيانتوانوۋە ئازادانە بە دوور لە ترسى لىپىرسىنەوھ توۋلە ئەستانەوھ دەنگى خۇيان بدەن زۆر بەجى بووھ. ئىستاش ئەم فەزا تەماويىبە لە ئاسمانى ھەلبۇزاردنەكانى ئىراندا نەپەويوھتەوھ. باسى ئىمە ئەوھ بووھ كە ئەگەر ئاكامى لىكدانەوھكانمان ئەوھەيە كە ئەم جارەش تەھرىمى ھەلبۇزاردن بەكىن دوو مەسەلەى ئەساسى بختەنەوھ بەرنامەى خۇمانەوھ. يەكەم بە يەك دەنگ و يەك ھەلوۋىست ھەلبۇزاردن تەھرىم بەكىن، دوۋىم رىكارى چۈننىيەتى بەرپوھ بىردى تەھرىم لە ئىزان و بە تايىبەت لە كوردستاندا موتالىعە بىكرى و وا بچىنە مەيدانى تەھرىمەوھ كە كۆمارى ئىسلامى مەجبور بە دانى باجكەى بەكىن. تەھرىم تەنبا بلالوكردنەوھى بەياننامەيەك و ھەر كەس لە لاي خۇيەوھ تەنبا لە كۆل خۇ كوردنەوھى ئەو بەرپىرسايەتتە نەبى كە لە ئەستۇماندايە. ئەو ئەركەش كە باس كىرد تەنبا بە ھىزىبىك جىبەجى ناكىرئ.

ئەوھش بلېم ئىستا دوو مانگى ماوھ بۇ كاتى ھەلبۇزاردن، پىم واپە نابى ھىچ پەلەيەكى لى بەكىن، خەلكى كوردستان ھوشيارى خۇ ھەيە ئەگەر قەرار بى و پىۋىست بى لە تەھرىمدا بەشدار بى ۱۰ رۆز پىش ھەلبۇزاردىش دەتوانى خۇ لەگەل ھەلوۋىستى ھىزىبەكان يەك بخا. دەزانن ماھىيەتى كۆمارى ئىسلامى نەگۇراوھو نابى چاۋەروانى گۇرپانى سەيرىش بەكىن بەلام تا ئىستاش مەيدانى مانۆردان لە خەلكى كوردستان و ھىزىبەكان نەبەستراوھ. پىۋىستە بە چاۋى كراوھە لە ھەموو ئىجتىمالىكى بچووكىش لە گۇران بوۋانن و بىيار بدەين. ئەگەر لە ھەلبۇزاردن دوور كەينەوھ بچىنە سەر بابەتتىكى گىرىنگ كە خودى كۆمارى ئىسلامىيە. دەزانن لە ۳۰ سالى

ھىوايەك ھەيە كە ئەم سال بىتوانن ئەو پىرۆۋەو پىرۆۋەكانى دىكەى پىۋەندىدار بە يەكرىزى ھىزەكانى رۆژھەلاتى كوردستان سەرىخەن؟

كەمال كەرىمى: ئىمە بى ھىوانىن و لەبەر ئەوھى ئەو بابەتەنە لە نەزەر ئىمەوھ پىۋەندى بە ھەموو لايەكەوھ ھەيە ھەر كات پىۋىست بى باسى دەكەين و ھەولى پىكھىتەكانى ھاودەنگى دەدەين. ئىمە دەلېن كاتىك بەرەيەك نىبە، كاتىك ھاوېشەيەكى بەردەوام نىبە، دەبى ھەول بەدەين لەسەر ئەو مەوزەئەى دىنە پىش يەك ھەلوۋىست بىن و ئەمەش لانى كەمى چاۋەروانى خەلكى كوردستانە. ئەگەر لايەننىكىش نەبىكرى ئوبالى بە ئەستۇ خۇ، بەلام خۇ دزىنەوھ لە ھاودەنگى و ھاوھەلوۋىستى لەم قۇناغەدا گوناھىكى نەبە خىراوھ.

بە شىۋەى يەك دەنگ و يەك دەست. ھىندىك رەخنەگر دەلېن ھۆكارى ئەوھى كە ئەم جۆرە چاۋپىكەوتتەنە ئاكامىكى روون و دىيارى بۇ خەلكى كوردستان لى ناكەوۋتەوھ، ئەوھەيە كە قەت ئەو ھىزانە نامادە نىن لە دواى كۆپوونەوھكان بە شىۋەيەكى روون و شەفاف بىروۋچوونەكانى خۇيان لە رىي مەيدىاۋە بۇ خەلك باس بەكن. ئىۋە لەم بارەيەوھ دەلېن چى؟ بۇچى تا ئىستا لە ھەوالەكاندا كە بلالو دەكرىتەوھ ھىچ باس لە نىۋەروۋكى ئەو كۆپوونەوانە ناكىرئ و بىروۋچوونى لايەنەكان ئاشكرا ناكىرئ؟

كەمال كەرىمى: ئەوھى كە ھىندىك رەخنەگر پىرسىارىان بۇ دروست دەبى شىتتىكى سەير نىبە بەلام خۇ ناكىرئ ھەر كات دوو ھىزىب بە يەكەوھ دىدار دەكەن ھەموو ئەوھى باسى دەكەن جا بە ئاكامى ھاوېش دەگەن يا نا، بۇ دەرەوھش باس بىكرى. ھەرەكە ئىستاش مەن ناتوانم ئەو كارە بەكەم. بەلام راستە كە ھىندىك لەو پىرسانە باس بىكرى و بخىرتە بەرچاۋى خەلك. بە نىسبەت بىروۋچوونى ھەر لايەننىكىش ئەگەر بىانەوۋ دەتوانن لە راگەياندىنى خۇياندا باسى بەكن.

تا ئەو جىگەيەى ئاگادار بىم سالى رابردووش لە دەسپىشخەرىيەكدا وىستتان كە رۆزى ۲۸ گەلاۋىز، بە ھاودەنگى لەگەل ھەموو ھىزىبەكانى دىكە وەكوو رۆزى ھاوېۋەندىكى خەلكى كوردستان دىزى كۆمارى ئىسلامى دىيارى بەكن و بۇ ئەم مەبەستەش كارى ھاوېش بەكن. بەلام ھەولەكانتەن ئەو كاتىش سەرى نەگرت. ئايا بەو حالەش ئىستا

دەرەوھ بەتايىبەت و لاتانى گەرەى پىشكەوتوۋ لە رىگەى پىۋەندىبە دىپلۇماسىيەكانەوھ بەگەيەننە ئەو قەناعەتە كە بىر لە چارەسەرىكى گىشتى بۇ كىشەى كورد لە رۆژھەلاتى نىۋەراست دا بەكەنەوھ. ئەوھى گىرىنگە ھەر كۆنفرانسىك بىبەستى بۇ باس لە سەر كىشەى كورد پىۋىستە رەچاۋى بەرۋەوھندى ھەموو پارچەكانى كوردستان بكاو يارمەتيدەر بى بۇ بەرەو پىشېردى بزووتتەوھى كوردو يارمەتيدانى بۇ چارەسەرى كىشەكانيان بە ھۆى خۇشكردنى رىگەى گەيشتن بە ئاۋاتەكانيان.

ئامارەكان باس لەوھ دەكەن كە يەككە لە گەرەترىن ھىزە كوردىيەكان كە pkk بى لە باكوورى كوردستان بەشدارى ئاكاو عەلى باباجان وەزىرى دەرەوھى توركىە پىشتىوانى لەو كۆنفرانسە كىردو وتى نامېلېن كە pkk بىكانە مەيدانى رىبازىنى خۇى و نابى بەشدار بى. ئىستا خەلككە ھەن دەپىرسن كە كۆنفرانسىك كە توركىە يان كۆمارى ئىسلامى پىشتىوانى ئى بكا ئەوھ كەى دەبىتە كۆنفرانسى نەتەوھى؟

كەمال كەرىمى: غەرزىم كىردن نازانم ئەم كۆنفرانسە نەتەوھىيە يان ناو بە چ مەبەستىكە. ئەوھندەى سەرۋۆكى ھۆكۈمەتى ھەرىم لە كۆنفرانسىكى رۆژنامەوانىدا دركاندى باسى كۆنفرانسىك دەكا بۇ باس لە سەر ئاشتى كورد لە ناۋچەدا. ئەگەر ئەوھ بى غەبىي چىبە با ھەر چوار دەولەتى ئىران و توركىەو سورىوھ عىراق بىن لەگەل ھىزىبە كوردىيەكان دابىنشىن لە سەر ئەو مەسەلەيە قسە باس بەكەن. ئەوھندە دەزانم ئەگەر باس لە كۆنفرانسى نەتەوھىيە بى، كورد نەتەوھىيەكەو باس لە كىشەكانى خۇى دەكا، توركىەو ئىران پىشتىوانى ئى ناكەن و دىزى دەوھستەنەوھ. بە بىروى مەن وەزىسى سىياسى ئىستاش ھەلئانگىرئ لە ھەلوۋىز كۆنفرانسى وا بىبەستى.

وەكوو دوۋىبىن پىرسىار پىم خۇشە بزانم كە ھەلوۋىستى ئىۋە سەبارەت بە سەرەكتەنى DTP لە ھەلبۇزاردى شارەوانىيەكانى توركىە چىبە؟ پىتان واپە كە ئەوھ كارىگەرى لە سەر چارەسەرى ئاشتىانەى كىشەى كورد لەو بەشەى كوردستان ھەبى؟

كەمال كەرىمى: بە خۇشاللىيەوھ دەرومانە ئاكامى ئەو ھەلبۇزاردنە. سەرەكتەنى پارتى كۆمەلگەى دىموكرات لە ناۋچەكانى كوردستان ئاكامى خەباتى بى ھاوېشەيەوھ دەبى قەرەبوو بىكرىتەوھ. ھىزىبەكانى رۆژھەلات ھەرچى يەك بن و ھەر چەندىك بن يەك دۆزىمىن ھەيە رووبەروۋى يەك پىلان دەبنەوھ. خۇ ئەگەر دىزى يەككە لەم ھىزىبانەش پىلانى ئەمەلى بە پىۋە بچى ھىچيان قازانجى لى ئاكنەن. بۇيە ئەم باسە وەكوو باسىكى گىرنگ ھەمىشە لەبەر دەمماندايە. مەسەلەيەكى دىكە كە لەم دىدارانەدا باس كوردنى بە لاي ئىمەوھ گىرىنگ بوو، چۈننىيەتى رووبەروو بوونەوھ لەگەل بەرپوھ چوونى ھەلبۇزاردنەكانى سەرۋۆ كۆمارى لە ئىزان دابە. وەك دەزانن دوو مانگى دىكە كۆمارى ئىسلامى ھەلبۇزاردى سەرۋۆ كۆمارى ئەنجام

ھەلبۇزاردى سەرۋۆ كۆمارى ئەنجام

کونفرانسی نه تهوهی کوردو مه به سته شومه کانی داگیرکهرانی

کوردستان

سامان فهقی نه بی

سه ره کیه کانی نه مه به شه له کوردستانه. مه ترسی سه ره کی بۆ سه ره نه زمونی باشووری کوردستان، خه باتی کورد له باکوورو رۆژه لاتی کوردستان نه، به لکوو کیشه هه لواسراوه کانی ده سه لاتی سیاسی هه ریمی کوردستانه، که گرینگترینی لاری گوتاری سیاسی کورد له به رانه ر زیده خوازیه کانی به رپرسه شو قینییه عه ره به کان و چاکسازیی ئیداری و چالاکتر کردنی ئیداره ی هه ریم و نه بوونی پلان و ستراتژییه کی ئابووری له مه به شه له

به پیسی نه هه وال و زانیارییه نه کی که بلاو بوونه ته وه، بریار وایه به مه زوانه کۆبوونه وه یه کی به رین له ژیر ناوی "کونفرانسی نه ته وه یی کورد" له هه ولیر به رپوه بجی. کونفرانسی ناویرا له لایه ن میدیاو ژورنالیسته کانی تورکیه وه به وردی چاوه دیری ده کری و له مه باره وه چه ندین راپۆرت و لیکدانه وه له گۆفاره کانی تورکیه دا بلاو بۆته وه. به لام تا ئیستا له میدیاکانی ئیراندا هه چ چه شنه هه وال و شیکارییه که به رچا و ناکه وی.

تا ئیستا روون نیه که نه م پارت و لایه نانه ی که له م کونفرانسه دا به شدار ده بن، کامانه ن و نه م کونفرانسه گه ره کیتی چ ئامانجیک بپیک، به لام پیشوازی ژورنالیسته تورکه کان له به ستنی وه ها کونفرانسیک کۆمه لیک گومان دینیتته ئاراهه، میدیاکانی تورکیه نه م باس و شیمانیه ان وروژاندوه که له به یاننامه یه که له کۆتایی نه م کونفرانسه دا بلاو ده کریته وه، به فه رمی داوا له pkk ده کری که واز له خه باتی چه کرداری ببنی و هه روه ها له چه ندین لایه نیکی ئۆپوزیسیونی رۆژه لاتی کوردستان بۆ وینه پژاک و حدک داوا ده کری که له هه ر چه شنه جموجولیکی چه کرداری (حوزووری فیزیکی پیشمه رگه) له خاکی رۆژه لاتی کوردستان خۆ ببوین. جیی ئامازه پیکردنه که نه م مژاره تا ئیستا ته نیا له ئاستی نه گه رو شیمانیه که باسی لیده کری و هه چ لایه نیک نه م ورده کارییه نه ی پشتراست نه کردۆته وه.

نه وه یکه ئاشکرایه نه مه یه که لایه نه کانی باشووری کوردستان به تاییه هت YNK و PDK به رده وام پیداکری له سه ره نه وه ده که نه وه که ریزگه به هه چ لایه نیکی کوردی رۆژه لات و باکووری کوردستان ناده ن له خاکی هه ریمی کوردستان وه کوو پشتی جبهه یه که که لگ وه رگرن و به م جوړه پیوه ندیه کانی هه ریمی کوردستان له گه ل ئیران و تورکیه ئالۆز به کن. راستییه کی حاشا هه لته گره که پاراستنی ده سه که وته نه ته وه ییه کانی باشووری کوردستان نه رکی نیشتمانی هه موو پارت و ریکخه راره سیاسی و شوپشگیره کانی پارچه کانی تری کوردستانه، به لام هاوکات ناشی نه م مه سه له یه له چوارچیوه ی راگرتنی خه بات له لایه ن نه م هیزانه وه لیکداریته وه. جگه له مه پاراستنی ده سه که وته کانی باشووری کوردستان له ده ره جی یه که م دا له نه سستی به رپرسان و پارت

جووری مامه له و دیالۆگی سیاسه تفانان و به رپرسانی هه ریمی کوردستان له گه ل به رپرسانی تورکیه و ئیران به کین، به سانایی ده رده که وی که خۆبه که م زانین و ئیمتیازدان به بی ئیمتیاز وه رگرتن به شیکه له شه یوه روانینی کاربه ده ستانی کورد له به رانه ر به رپرسانی نه م ولاتانه دا. نه گینا به شیک له و رپه رانه ی ئیستای باشووری کوردستان به پیی چ لۆژیکیک ده توانن بۆ وینه بزافی رزگاریخواری کورد له باکووری کوردستان به تیرۆریست له قه له م

بگری و ... ژۆرجار ده گوتری که پارتیه کانی باشووری کوردستان قوناغی شوپشگیرییه تپه ر کردوه هه نووکه ناچارن که به پیی پیوه ره کانی پارتیکی سیاسی ده سه لاتدار واقع بینانه مامه له له گه ل کیشه کان به کن، به لام قه ت ناکری نه م مه سه له یه ببیتته پاساویک بۆ دوورکه وتنه وه ی نه م هیزانه له پره نسپ و نه رکی نه ته وه ییه ان به رانه ر

به داخه وه له هه ریمی کوردستان ریوره سی یادکردنه وه بۆ

خومه یینی له هۆلی پیشه وا ساز ده کری و ریز له که سیک ده گیری که

فتوای جیهادی دژی گه لی کورد ده رکردوه، روون نیه که نه م جوړه

هه لسوکه وته زیانبه خشانه چ عه قلییه تیکی سیاسیان له پشته و

له فه ره هنگی سیاسی و عورفی دیپلوماسی دا نه م مه سه له یه چوون

هه لده سه نگیردی که به پاساوی هونه ری سیاسه ت کردن،

نه ته وه یه که ریز له داگیرکهر و جه لاده که ی بگری و ...

کوردستانه. ناوچه یه که به هۆی و نه بوونی پلان و به رنامه یه کی دریزخایه ن و بنچینه یی ئابووری بچووکترین پیداو یسته یه کانی له داگیرکهرانی دراوسی دابین ده کا، به دلنیا ییه وه هه موو ساتیک چ له ئاستی گوتاردادو چ له ئاستی مامه له ی سیاسی دا له گه ل نه م ولاته داگیرکهرانه دا به لاری رووبه یوو ده بیتته وه هه ر نه مه ش وایکردوه که کونفرانسی نه ته وه یی کورد ناراسته وخۆ ببیتته ده رفه ت و سه کویه که بۆ هاتنه ئاری مه به سه شومه کانی داگیرکهرانی کوردستان. بزافی رزگاریخووازانسه ی نه ته وه ی کورد له باکوورو رۆژه لاتی کوردستان نه م پتانسیله ی تیدا به دی ده کری که له هاوکیشه سیاسییه کانی هه ریمی کوردستان له گه ل دراوسی کانیدا وه کوو کارتی گوشارو گره نتیه که بۆ پیشگرتن له ده ستیوه ردانی نه م دوژمنانه که لکی لیوه ر بگری، به لام به داخه وه نه که ته ره سیاسییه کانی باشووری کوردستان له جیاتی قۆستنه وه ی نه م پتانسیله به رده وام له هه ولی نه وه دان که به پشتگیری نه کردنی بزافی رزگاریخواری کورد به تاییه تی له باکووری کوردستان، پیوه ندیه کانیان له گه ل تورکیه گه رم راگرن و ... نه گه ر به وردی سه یری

بدن، له کاتیکدا خۆشیان هه ره له میتۆدی چه کرداری بۆ سه ره که وتنی خه باته که یان که لکیان وه رگرتوه. نه مه هه روه ها له حالیکه یه که هیشتا ده سه لاتدارانی تاران و ئانکارا به فه رمی دان به هه ریمی کوردستان ناینن. کاربه ده ستانی تورکیه ئیستاشی له گه ل بی له ده سه ته واژه ی باکووری عیراق که لگ وه رده گرن و میدیاکانی تورکیه وه کوو سوکایه تیه که، رپه رانه ی کورد له باشووری کوردستان به سه رۆک عه شیره ناوژه ده که ن و کاربه ده ستانی ئیرانیش هه ره وه دوو ئیداره ی "محلی" چاوه له هه ریمی کوردستان ده که ن و سه ردانی "منوچه ر متکی" وه زیری ده ره وه ی ریزی ئیسلامی ئیران به جیا بۆ هه ولیرو سلیمانی سه له مینه ری نه و راستییه یه. سه ره پای نه و جوړه سوکایه تیه انه به داخه وه له هه ریمی کوردستان ریوره سی یادکردنه وه بۆ خومه یینی له هۆلی پیشه وا ساز ده کری و ریز له که سیک ده گیری که فتوای جیهادی دژی گه لی کورد ده رکردوه، روون نیه که نه م جوړه هه لسوکه وته زیانبه خشانه چ عه قلییه تیکی سیاسیان له پشته و له فه ره هنگی سیاسی و عورفی دیپلوماسی دا نه م مه سه له یه چوون هه لده سه نگیردی که به پاساوی هونه ری سیاسه ت کردن، نه ته وه یه که ریز له داگیرکهر و جه لاده که ی

به پارچه کانی دیکه ی کوردستان. راگرتنی بالانس له نیوان نه م نه رکه نه ته وه ییه و شیوازی پیوه ندیی له گه ل ده سه لاته کانی تاران، ئانکارا و دیمشق مژاریکی گرینگه که پیویسته رپه رانه ی کورد له عیراق زیاتره له وه سه ته ی له سه ر به کن و له ژیر ناوی سیاسه تی واقع بیناندا نه که ونه خزمه تی شه رعیه ت پیدان به سه رکوئی فیزیکی گه لی کورد له پارچه کانی دیکه و پاکتاوی نه وان له لایه ن داگیرکهرانه وه. جیی تیزامانه که میدیاو کاربه ده ستانی تورکیه له نامانج و ورده کارییه کانی کونفرانسی نه ته وه یی کورد له هه ولیر پتر ناگاداران تاوه کوو پارتیه چالاک و نه کتیه کانی کورد له باکوورو رۆژه لاتی کوردستان. هه ر نه م مه سه له یه نه م به هیزتر ده کا که نه م کونفرانسه پتر له به رژه وه ندی ولاتانی داگیرکهری کوردستان دایه تاوه کوو گه لی کورد له م ولاتانه دا.

په ریش

سه ره که وتنی DTP، گه وره ترین

پاداش بۆ روخی پیشه وا قازی

نارام شوه ی ۱۰ی خاکه لپوهی ۱۳۸۸ ی هه تاوییه، ۶۲ سال به سه ره نه و رۆژه دا که یه که م سه رکوماری کورد به گیانبازی خۆی داگیرکهری به چۆک دا هینا، تیده په ری. نه و داگیرکهری پیی وابوو به له سیداره دانی قازی و هه فالانی و له نیو بردنی فیزیکی نه وان بۆ هه تا هه تابه دۆزی کورد به هه موو خولیاکانیه وه ده چیتته ژیر گل، نه و داگیرکهرانه ی له هه موو پارچه کانی کوردستان به زه برونه نگ و سه رکووت و چه ک ولامی داخوازه ره واکانی گه لی کوردیان داوه ته وه، نه وانیه ی له کوردستانی بنده سستی ئیران له لایه ک کوردیان به سنوورپاریزی به شه رف ناودیر ده کردو له لایه کی دیکه وه قه لاچۆیان ده کردن. نه وانیه ی له کوردستانی بنده سستی تورکیه، کوردیان به تورکی شاخی ناودیر ده کردو له دوا ی هه ره سی شوپشی ئارارات له سه ر کینوی ئاگری کینلیان چه قاندو له سه ریان نووسی: "کوردستانی خه یالی لیزه له گۆر نه راهه." به لام رۆله کانی نه ته وه ی کورد له باکوور، له شوه ی ۱۰ی خاکه لپوهه دا به هاواری به رزه وه وتیان: پیشه وا نارام بخه وه، رۆله کانت له سه رپین و تاوه دیه پتانی ئامانجه به رزه کانی کوماری ساواو پیشه وای جوانه مرگ واز له خه بات ناهینن. ۱۰ رۆژ به سه ره نه ورۆژ، جیژنی نه ته وه یی کورد دا تیده په ری، له باکوور هه وتووی قاره مانه تیه وه له رۆژه لات رۆژی شه هیدان، نه و هه موو بۆنه یه به سه بۆ نه وه ی که شیکی حه ماسیی وه ها بخولقی که کورد جاریکی تر له به شیکی ولاته دابه ش کراوه که ی له ئیراده ی نه ته وه یی و ناسنامه ی ونبووی خۆی به خاوه ن ده رکه وی. هه لیزاردنه کانی باکوور ته نیا هه لیزاردنی شه ره وانی هیندیک شارو قه زا و ناحیه نه بوون، به لکوو ریفراندومیکی گه وره ی "نا" گوتن به داگیرکهر بوو له کوردستان. ژۆر به خۆشیییه وه DTP وه ک نوینه ری راسته قینه ی گه لی کورد له باکوور ریفراندۆمه گه وره و گرینه که که ی ۲۹ی مارس له به ر چاوی چاوه دیزانی هه لیزاردنه کان که له ئوروپا و شوینه کانی تری دنیا هاتبوون برده وه و قورسای کوردی له وه به شه ی کوردستان ده رخت. کاتیک تلویزیونی TRTINT ی تورکی ئاکامی هه لیزاردنه کانی راده گه یاند نه و نه خشه یه یی تورکیه که له سه ر شاشه ی تلویزیون راده ی ده نگی حیزبه کانی له شوینه جیا جیاکانی تورکیه و کوردستان پیشان ده دا، هه موو دنیا تیکه یشت که باشووری رۆژه لاتی تورکیه واته نه و شوینه ی تورکه کان پیی ده لاین: "گونی ئاناتولی (GUNEY ANATOLI)" ناویکی دیکه ی هه یه و نه ویش کوردستانه، کوردستان. خه لکی باکووری کوردستان به هه لو یستیکی نه ته وه یی و جیاواز له جاره کانی پیشوو له هه لیزاردندا به شدار بوون و سه له ماندیان ئیراده ی گه لی ده توانی گه وره ترین و دژوارترین ئامانجه کانی وه دی ببنی. قه لای دیاربه کرو گۆلی وان و کپه به رزه کانی ده رسیم و روحای شاری پیغه مبه ران سه روودی " نه ی ره قیبیان" به ده نگی به شدار بووانی هه لیزاردن ده وته وه. وه ده سته پتانی سه رۆکایه تیی ۹۹ شه ره وانی ای کرد تا DTP له ژۆربه ی شوینه کانی کوردستان ببیتته ئالتریناتیقی خۆجیبی ده وه له تی AKP و ره واییه کی سه ره ده میانه و گه وره بۆ بزووتنه وه ی رزگاریخواری باکوور تومار بکاو بتوانی پرسی کورد له باکوور به رۆژه بکا و نه پرسه به ره و قوناغیکی نوئ به ری، قوناغیکی نوئی ژبانی سیاسی که کورد تپیدا خاوه ن ده نگی خۆیه تی و له ئیراده و ناسنامه ی خۆی به خاوه ن ده رکه وتوه، نه و ناسنامه یه ی له مملاتی هه لیزاردنه کاندای شکستی به خزمه تگوزارییه کانی پارتی دادو گه شه پیدان هینا، ده سه لاتدارانی تورکی ناچار کرد دان به و راستییه دا ببنن که له وه هه لیزاردنه دا ناسنامه ی نه ته وه یی به سه ر خزمه تگوزاری کارتۆنی داگیرکهراندا سه رکه وتوه. ئاستی به رزی و شپاری سیاسی خه لکی باکووری کوردستان جیگه ی ریزو ستایشه و گرینگه نه و مه سه له یه کاتی ده رده که وی که AKP به که لگ وه رگرتن له هه موو نامرازو چه که کانی، له پاکه تی ئابووری ۱۲ میلیار دۆلاری و ئایین و سیستمی جه رده وانییه وه بگره تا فرتوفیل له هه لیزاردنه کان و هه ره شه و ته مح و به رنان و ... له هه لیزاردنه کاندای هه ره سی هینا و کوردستانی بۆ DTP چۆل کرد، نه و DTP یه ی تا پیش هه لیزاردنه کان به بالی سیاسی pkk ناودیر ده کرا ئیستا حوکی شه ره کانی باکوور ده کا، نه و گه له جیگه ی ریزه که هه موو شیوازه کانی خه باتی له شاخ و ئوروپا و شه ره وه دۆزیوه ته وه که لکیان لی و ده رده گری و ئاماده یه نرخه نه و داخوازه به رووباری خوین بدا. نه و کۆمه لگه یه ی ئاماده یه پیکهاته ی له میژینه ی ئایینی و عه شیریه ی توخی خۆی له ژیر پی بنی و هه موو نه و شتانه قوربانی به رژه وه ندی و ئامانجی نه ته وه یی بکا، به دلنیا ییه وه ئیدی به مافی قه تیس کراوی کولتوری و تلویزیون و پاکه تی ئابووری و ... هه لئاخه له تی و له وه تیده گا که داگیرکهر هه ر داگیرکهره و باشتترین دیکتاتوریش هه ر چیه که بی هه ر دیکتاتۆره.

سیاسه توانانی تورکیش تیکه یشتن که قه تیس کردنه وه ی مافی نه ته وه یی له چوارچیوه ی هیندیک ئیمتیازی ساکاری کولتوریدا، ناتوانی چاره سه ری دۆزی کورد بکا و ئیستا ژۆر روونتر له جاران بۆیان ده رکه وتوه که ریزگه ی رویشتن بۆ یه که تیی ئوروپا له چاره سه ر کردنی ئاشتیانه ی پرسی کورد دایه و نه وانیش با چیت له ئانکارا ئیستانبۆل و هه ولیرو ده ره وه ی سنووره ده سه کردنه کانی تورکیه به دوا ی چاره سه ری دۆزی کورددا نه گه پین، چونکه چاره سه ر لیزه یه له دیاربه کری پیتته ختی کوردستان.

بهراوردیک له نیوان دادگایی کردنی شههیدی فهلسهفه و

شههیدی دیموکراسی

نابۆلۆژی یه کێک له شاکاره گه وره کانی مێژوه. نه فلاتوون له م کتێبه دا به قه له می خۆی، نه وهی که له دهروونی مرۆفیککی تهواوا دهیه زیندوو دهکاتهوه. نه فلاتوون به نووسینی نابۆلۆژی، سوقرات به ئیمه دهناسینی و ته کانی ناوبراو له دادگا مێژوویییه کهیدا دهقودهق دههینیتیهوه.

ویددهچی نه فلاتوون وهک قوتابی مامۆستای خۆی، سوقراتی هه بهو شیوهی که بووه به ئیمه ناساندی. بۆیه به دلنایی یهوه دهتوانین ئیدیعای نهوه بکهین که سوقرات و دادگایی کردنهکی، هه نهوه دهقیه که نه فلاتوون له نابۆلۆژیدا هیناویهتی.

به ئاوردانه وهیه که له دهقی نابۆلۆژی و دهقی دادگایی کردنی "پیشهوا قازی محهمه د" و هاورییانی، نهوه راستیه مان بۆ روون دهبیتهوه که ماوهی زهمهنی زیاتر له ۲۳۰۰ سال نهیتوانیوه سیمای حهقیقهت و راستی بگۆری، به لکوو نهوهی به مرۆف سهلماندوووه که "حقیقهت" نهگۆره و "کات" و "شوین" توانایی گۆڕینی نییه.

بۆ نمونه کاتی سوقرات دهلی: "نازادی و زانست کاتی بۆ مرۆف بهکه لکه که حهقیقهتیک بوونی هه بی". یان کاتی ئاماژه دهکات: "هه خرابی و ناحه زییه که له دنیا دا هیه، له خدی دنیاوه نییه به لکوو سه رجاوه کهی دهگه رپته وه بۆ بی حهقیقهتی مرۆف، لپه ده نهوه راستیه مان بۆ ده رده کهوی که مرۆفه کان، نه دنیسه کان و قوناغه مێژوویییه کان چهنده لیک نزیکن.

له م وتاره دا هه مووه ولی ئیمه نهوهیه که به بهراورد کردنی دهقی وتهکان له دادگایی کردنی "سوقرات" و دادگایی کردنی "پیشهوا قازی محهمه د" و هاورییانی، نهوه راستیه نهگۆره ده ربه خهین که مرۆفه حهقیقییه کان بۆ سهلماندنی حهقیقهت و بهرگری له حهقیقهت چهنده له یه کتر نزیکه دهبنه وه به له بهر چاوترنی کات و شوین و بهرزه وهندی که سایهتی، ته نانهت ئاماده دهبن گیانی خۆشیان له پیناوه حهقیقهتدا قوربانی بکهن.

سوقرات له دادگایی کردنی خۆیدا نیشان ده دا که چۆن دهتوانین له دژی "بی حهقیقهتی" بوهستین و له هه مانکاتدا حهقیقهتی سهلمین. له روانگی سوقراته وه "نیستیقال" به واتای سه ربه خۆیی گرنگه، نه "نیستعنا" یان بی نیاز بوون و بی حاجهت بوون. نهوه یاریزه ری "هیزی نه خلاق" و "که سایهتی" یه و مرۆف به شیای نهوه نابینی که به رانه به

به دنیا داماو بی. سوقرات له دادگایی کردنه که دا "چ فه رقیک دهکا" و "ئاخری ده بی به چی" وه لاده نی و به به جیه پشتنی نهوه کلیشانه مرۆف دینیتیه سه ره نهوه بروایه و متمانه کردن بهو راستیهی که نیشانهی که سایهتی و نه خلاق و بهر خۆدانه، نهک نا هو می دی و پاشه کشی و سه ردا نه واندن. نهوه وه وه ها چه مکی "ته قوا" نه وه کوو "عیادهت" و "ترس"، به لکوو وهک "شیاو بوون" و "لپهاتووی" به کار دینی و بیوه ندی "مرۆف" و "سیاسهت" وهک بیوه ندی "مرۆف"، "شیاو بوون" و "لپهاتووی" له سی کوچکه یهک پیناسه دهکات. نهوه پیناسه کردنه ده بیته یه که م خالی هاو به شی نیوان سوقرات و قازی محهمه د که له که سایهتی نهوان مرۆفگه لیککی "سیاسی"، به لام "نه خلاق" و له هه مانکاتدا "لپهاتوو" به رهم دینی.

پیغه مبه ری فهلسهفه وهک سه له فی قازی محهمه د "سیاسهت و نه خلاق" له چه مکی "نه خلاق" دا ده بی نیت و پیشه ووا وهک خه له فی "حقیقهتخواز" و "نازادبخواز" له وه سیهت نامه کهی خۆیدا دهلی: "... بۆ چه ند روژ ژیا نی زۆر تر له دنیا دا خۆتان مه فرۆشن، زانست و ناگایی خۆتان زیاتر بکهن تا فریو نه خۆن، خه یانهت به یه کتر مه کهن، نه خه یانهتی سیاسی نه خه یانهتی مالی، گیانی و نامووسی. خه یانهتکار لای خوا خه لک روو ره شه و خه یانهت له ئاکامدا بۆ نهوه دهگه رپته وه" نهگه ر ولاتیکنان بی و نازادی سه ربه خۆیی تان هه بی نهوه دم هه موو شتیکنان ده بی. مال و سامان و ئابروو له گه روی نازادیدا یه.

وته کانی سوقرات له دادگایی کردنه کهیدا به م رستانه وه ده ست ییده کات که "نهگه ر بهه وی راست و دروست قسه بکه م، بچووکترین نیشانه یه که له حهقیقهت له ئیدیعای موده عیبیه کانی من دا نه بوو له بهر نهوهی که هه چکام له باسه کانی نهوان هه لگری حهقیقهت نه بوو. من قسهی خۆم ده که م جا ئیوهی خه لگی ئاتین و دادوهره کان ده بی حهق له ناحهق و راستی له ناراستی جیا بکه نه وه. سه رنج بدن با بزانی چی حهق و چی ناحهقه.

لپه ره دا وته کانی "قازی محهمه د" مان وه بیردپته وه که چۆن له سه ره تای دادگایی کردنی خۆیدا ولامی دادوهره دهاته وه که: "ئپوهش خوار دنی نهوانی ترا کوژی ده کهن". نهگه ر دینتان نییه و

خودا ناسن و ئیمانتان به حه سیب و کتیب نییه، لانیکه م توژیک جوامیر بن. بۆ نه وه مووه درۆیهی که هه لئانه سستوه، ته نانهت یه که به لگه شتان نییه. ئپوهن که هه چ سنووریک بۆ خۆتان و خه لک و یاسا دانانین. ئپوه ته نیا ده توانن فه رمانی بالا ده ستانی خۆتان جیه جی بکهن و بهس".

سوقرات له به شیکی دیکه ی دادگایی خۆیدا دهلی: "مرۆف کاتی که دهستی بۆ کاریک برد و بهر پر سایه تیه کی وه نه سترگرت، نهگه ر نهوه کاره خزمه تیککی تیدا بی، نه بی ته نیا به حهق یا ناحهق بوونی نهوه کاره گرنگی بدا، نهک نهوه کاره هه لسه نگیکتی که مه ترسی داره یان نا جا نهگه ر مه ترسی نه بوو ده ست بیات بۆ نهجام دانی نهوه کاره. سوقرات لپه ره دا نمونه له ئاشیل دینیتیه وه و دریزه ده دات: "مهگه ر ئاشیل له نیوان مردنی شه رافه تمه ندانه و ژیا نی شه رم، مه رگی هه لته بزارد؟ ئایا له ولامی پیشنیاره کان دا نه یگوت: "پیاوانه بمرم باشتره، تانه وهی وهک مرۆفیککی سووک و بی ده سه لات، ته نیا قورسایی زهوی زور بکه م. نهی خه لگی ئاتین! حهقیقهت نه مه یه. که سیک که ریگه ی خۆی ناسی: نابیت هه چ مه ترسییه که له بهر چا و بگری و نهگه ر بیویست بوو پیاوانه بمری. مردن بۆ من بچووکتر له وهیه بترسم و کاریککی ناره وادژ به حهق و حهقیقهت و راستی نهجام بدهم." من له "پوتای دایا"، "نامفی پولیس"، "دلیون" و کاتی که له لایه ن ئپوه وه فه رمانم پیدرابی له دژی دوژمنانی ولاته که م شه رم کردووه و مردن بچووکتر له ژیا ن بینه وه. ئیستا که ش که فه رمانی زیندوو

کردنه وهی حهقیقهت و گه ران به شوین دهروونی حهقیقی مرۆفم پیدراوه ئایا نهگه ر له مه ترسی مردن یان هه ر چه شنه مه ترسییه کی تر سه نگه ر چۆل بکه م ناپه سند نابی؟ من نهگه ر ئاوه ها کاریکم بکردایه به و واتایه له ترسی مردن خۆم ون کردبا، نهوه دم ده با بانگه پشنت کرابام بۆ دادگا. مردنی پیاوانه شانازییه کی گه وره یه....

بابزانی "پیشهوا قازی محهمه د" چ ولامیک ده داته وه: "من له مپزه خۆم بۆ ئاوه ها روژیک ئاماده کردبووه، نهوهی که له ریگه ی نهته وه که مدا بکوژریم نه ته نیا ره حمه تی خودایه و به مردنی پیاوانه ی خۆم شانازی ده که م.

لپه ره دا نهوه راستیه دووباره ده رده که وی که قازی محهمه د بۆ نیشاندانی حهقی نهته وه که ی بۆ نازادی و سه ربه خۆیی، له دوا یین

روژه کانی کۆمادا، ته نانهت مردن و ژیا نی خۆی که له دریزه دان به شه ر یان ته سلیم بوون دا رهنگ ده داته وه به دهنگدانی گشتی له مرگه وتی مه هاباد ده سیبری و له به رانه ر ئیراده ی گشتی خه لک، ته سلیم بوون و مه رگ قه بوو له ده کات.

لهو ئیدیعانه می که له دژی سوقرات وهک سکالا تو مار کراوه ها تووه: "سوقرات خرابیه دهکات و کاری ناشیا و نهجام ده دات. نهوه سه بارهت به نهینیه کان قسه دهکا و ناحهق به حهق داده نی. نهوه هه روه ها نکولی خودایان دهکات."

سوقرات له ولامدا دهلی: "ئپوه قهت ناتوانن راستی نهوه ئیدعایه ی خۆتان سه لمین و نیشان بدهن که من له دژی خودایان راده وه ستم. هه روه ها ناتوانن جه هل و نه زانی به سه ر کۆمه لگه دا سه یین."

قازی محهمه دیش سه بارهت بهو تو مه ته ناراستانه ی که له دژی تو مار کراون دهلی: "ئپوه گه ر ده تانه وی بوختانیک بۆ من بکه ن، لانیکه م شتی که بدوژنه وه که جیگه ی متمانه و باوهر بی و واقعیه تیککی تیدا بی. نهوه بوختانه ی بۆمنتان هه لبه سستوه به ته وای نه گونجاوه فری به سه ر راستیه وه نیه."

سوقرات دیسان سه بارهت بهو سکالانامه ی که له دژی تو مار کراوه دهلی: "نهوانه من به ئیفساد و خوانه به رهستی و خۆش نهویستنی نیشتمان تو مه تبار ده کهن له حالیکدا من بۆ ئاتین شه رم کردووه. ته نیا تاوانی من ئاشکارا کردنی راستی و حهقیقهت. قازی به رانه به پر سیا ری

دادوهره درباره ی توره بوونی خۆی دهلی: "من مافی نهوه به که س نادم که بی حورمه تی به نهته وه که م بکات. هه نووکه من به هوی بهرگری له نهته وهی کورد به مردن مه حکوم کراوم. من ئیدی شتی که بۆ له ده ست دان نییشه. نهوهی و له خودای خۆم ده مه و یست، واته شه هید بوون له ریگه ی ئاین و نیشتمان وه ده ستم هینا وه هیوادارم به رووی سووره وه برۆمه دیداری خودای خۆم."

سوقرات له به شیکی دیکه ی دادگایی کردنه کهیدا باسی "میلتووس" بۆ به شدار بووان دهکا دهلی: "میلتووس که نهوه ئیدعانه می دژی من نووسیوه، خۆی له بهر نهوهی هه موو کاروباری خه لگی ئاتین به سووک داده نی و به بی به لگه و دکیۆمینت بانگه پشنتی دادگایان دهکا و به درۆ پاریزه ری و بهرگری له و باهه تانه

بیهزاد خوشحالی

دهکات که تا دویسنی ههچ بایه خیکی بۆ دانه دنا، خۆی له هه موو که س جینایه تکار تره. من نهوه باش ده ناسم. میلتووس و هاورییانی من تاو بنار ده کهن و به کوشتم ده دن تا خۆیان و نهوانه ی بهرزه وه ندی تاکه که سی خۆیان به رزتر له ئاتین ده بینن دریزه به کاره ناره واکانیان بدن.

قازی محهمه دیش له زمانی "مه لا مسته فا بارزانی" یه وه دهلی: "مه لا مسته فا ئپوه ی باش ناسیوه. نهوه به منی گوت قهت متمانه به بی گونا می خۆم نه که م، چون ئپوه له کاتی زۆرداریدا، خۆینیزترین و بی ویزدانترین مرۆفی سه ره عرزو له کاتی بیده سه لاته دا ریایه ی بازو دوو رووترین مرۆفه کانن. من باش ده زانم ئپوه بۆ گه یشتن به بهرزه وه ندی خۆتان، ییش دادگایی کردن سزای مردنتان بۆ کۆمه لگه دا سه یین."

سوقرات یاش تاو بنار کردنی و سه یاندنی سزای مردن به سه ریدا، دهلی: "ئپوه ییتا ناویه، من داوای لپه بووردن ده که م، یان له ترسی مردن خوازیاری رویشتن له ئاتین ده م تا دوا یین هه ناسه کانی ژیا ن به ده ربه ده ری و له تاراوگه دا بژیم. باش بزانی وه ها نا که م و نهگه ر بریار وایی له حهق و حهقیقهت سه د جاری دیکه ش سزای مردن بۆ په سند بکری، به خودا سویند ده خۆم که ده ست له م روژشنگه رییه هه لئاگرم و له بهر خۆم و هه روه ها له بهر شه رافهت و گه وره یی ئاتین له که س ناپاریمه وه و کړنۆش بۆ که س نابم. من ده رمم به لام حهقیقهت هه ر زیندوووه نامریت."

قازی محهمه د له ولامی نهوه پرسیا ره دا که بۆچی له گه ل مه لا مسته فا بارزانی نه که وتوو؟ دهلی: "مه لا مسته فا چه ند جار په یامی بۆ ناردم که ییشمه رگه کانی کوردستان بۆ نازادی من بنیری، به لام من بۆ خۆم قه بوو له نه کرد، له بهر نهوهی که نهگه ر ئاوه ها مه رگی که قسمه تی من بووی جیگه ی شانازییه. من به لپنم به نهته وه که م دابوو که قهت به جییا ن نا هیلیم. ژیا ن له گه ل نهوان بووه و مردنیشم بۆ نهوان ده بی. من باش ده زانم گه ر بپتو مه هاباد جیه پشنت ئپوه تو له ی من به کوشتنی خه لگی مه هاباد ده ستیننه وه. بۆیه له بهر نهوهی له ریگه ی رزگاری نهته وه که مدا ده کوژریم و هه روه ها شه رمه زاری خودا و نیشتمان نابم خۆم به به خته وهر ده زانم."

سوقرات له دوا یین به شه کانی دادگایی کردنه کهیدا

دهلی: "من ده کوژریم، به لام نهوهی داها توو ئپوه به تاوانی کوشتنی من مه حکوم ده کات و نهوه شه رمه زارییه هه تاهه تایه بۆ ئپوه ده مینیتیه وه."

قازی محهمه د له م باره وه دهلی: "من ده کوژریم، به لام دلنیا بن هه موو رو له کانی داها تووی کوردستان هه رکام ده بنه قازی محهمه دیک و هه ر یه که نه بن به ئالا هه لگری نهوه حهقیقهت که ناوی کوردستانه.

سوقرات ئاخری دهلی: "ئیستا کاتی نهوه ها تووه که من به ره و مردن برۆم و ئپوه ش به دوا ی ژیا نی خۆتان، به لام کام یه که له ئیمه داها تووی باشتری له ییشدا یه نهوه جگه له خودا که سی تر نازانیت."

قازی له بهاری مردنی خۆیه وه دهلی: "ئیستا به ره و پیری مه رگ ده چم، ته نیا له بهر نهوهی نه م ویست له روژانی مه یه ندا نهته وه که م به جیه پشنت و له خاک و نیشتمانم ده ست هه لگرم. من خزمهت کردن به نهته وهی کوردم هه لپژاردو تایای گیانی ش راوه ستاوم. به یارمه تی یه زانی مه زن، ئاخری دوژمنان ده به زینن. هیوادارم وته کانی منتان قبو ل کردی. سه رکه وتن بۆ ئپوه نه مان بۆ دوژمنان.

"مراد ما نصیحت بود و گفتیم حوالت باخدا کردیم و رفتیم" نا کام:

زمانی حهقیقهت، زمانی هاو به شی مرۆفه و مرۆفایه تیش به حهقیقهتخواری پیناسه ده کری. بۆیه زمانی نهوه مرۆفانه ی که له مێژووا له سه ره حهق ژیا نیان به خت کردووه یا تووشی گرفت و نازارو نه شه که نه بوون له مێژوو و جوگرافی و ته نانهت زمانیشدا سنووردار نابی و به ئاشکرایه ده بینری که ئاتین و مه هاباد یان باشت بلپین کوردستان و یۆنان له کاتی دادگایی کردنی قازی محهمه د و سوقرات ویرای ۲۳۰۰ سال مه و دای زهمه نی چهنده لیک نزیکه ده بنه وه. به تیرامان له سه ر نهوه دادگاییانه و به لۆژیککی (ئیسستقرا یی) ده توانین بهو نهجامه ش بگه یین که کوردستان و یۆنان وهک دوو ده روزه ی شارستانیهت، هه رچه نه ده زۆریان به مێژوو و به مرۆفایه تی به خشیبی، به لام ده سته که وتی هه ر دوو کیان له نازادی و له حهقیقهت نه وه ندی دراویان نه بووه. هه لبهت نابی نهوه له بهر به رینه وه که هه بوونی سوقراتیک له یۆنان و قازی محهمه دیک له کوردستان نهوه راستیه ده سه لمینن که مرۆفه کان و نهته وه کان له و کاته ی که ئیراده ده کهن نازاد بن نازادن. هه روه ها راستیه کی تری ش بۆمان ده رده که وی که مرۆفه کان و نهته وه کان ده توانن بی گه وره یی نازادبن، به لام هه چ مرۆفیک و هه چ نهته وه یه که ناتوانن به بی نازادی گه وره بن.

مادەى ھۆشبەر كېشەيەكى كۆمەلەپەتە يە

سپىنەھەى ناسنامەى نەتەھەى

ئارام ئىبراھىم خاس

لە بارى پېكېتەننى ژيانى ھاوبەش، پرىستىتېزى كۆمەلەپەتە ۰،۰۰، بە چاۋىكى سوك سەير دەكك، ھەر ئەھە دەپتە ھۆى ئەھە كە گەنجى جىھانى سېئەمى لە رۆژھەلاتى نېۋەراستى داكەوتوودا پەنا بۆ شتېك بەرئ كە خۆشپىيەكى دەستكردى بۆ ماۋەيەكى كورت بۆ دروست دەكا. ئۆرگانە پېئەندىدارەكانى رېژىمى ئن سەركوتكەرى، گەنج

قارنىئوقەلان و سۆفیان و ساروقامىش و شەپى سئ مانگە... لە بېرەھەرى مۇقى كورد دا، ھەر بەزىندوۋى ماۋەتەھە بە لاۋاز بوۋون و ھەلۋەشەنەھەى دىسكۇرسى خەباتى چەكدارى لە مەيدانئىكى بەر ئاۋەلاۋ ھەموار دا، كۆمارى ئىسلامى لە ھەنگاۋىكى نويدا لە و

(نازانم بە ھەلە بگىرىن يا پېكەنن). كۆمارى ئىسلامى ئەو رېژىمە دېندە شانۇگەرەپە كە ھەمو سائىك بېرە پارەيەكى زۆر بۆ بەرپەھەرەكانى لەگەل قاچاخچىپەكانى مەادە ھۆشبەرەكانى رۆژھەلاتى ئىيران خەرج دەكاو لەم نېۋەدا ھىزىكى

"پەيدا بوۋنى كارو زېدەبابى و كۆكردنەھەى داھات لە كۆمەلگەدا ھىدى ھىدى چىنەكانى كۆمەلگەى زەق كىردەھەو ئىتەر جىھان ئەو كۆمۆنە بى چىن و سەرەتايپە نەبوو كە ھىچ جىباۋىزىيەكى تېدا نەبى. دېتېرمىنىسم(جېر تارىخ) باس لە چەھەساۋە چەوسىنەر لە ھەموو قۇناغەكانى ژيانى مۇقايەتەى دا دەكا. بەھاننە كاىەى دەسەلاتى ئىمپراتۆرە كۆلۇنئالىستىپەكان ئەو باس و خواسە كەوتە مەيدانى پراتىكەھەو گەلېك نەتەھەو ۋلاتى بى داھاتى پېش نەكەوتوى گەورەو بچوك بوۋون بە كۆلۇنئى زلھىزەكانى سەردەمى داگىركارى و كۆلۇنئالىزم. دەلەتە داگىركەرەكان لە زۆر تاكتىك و شىۋاز بۆ بەپېئەبىردنى بەرنامەكانى تالان و دەست بە سەردا گرتنى داھاتى نەتەھە ۋزېدەستەكان كەلگىان ۋەرگرت. بەلام يەكك لە چەپەلترىن سىياسەتەكانى رۆژئاۋاپەيەكانى ئەو سەردەم لە ۋلاتى چىن و لە ژىرناۋى شەرى تىراك دا خۆى دەرخت. ئەففىونېك كە دەسەلاتى ئەفسانەبى پاشايانى ھانى (۱) لە چىن بى رەنگ كىردو تا كاتى شۆرپىشە بېئو بانگى "مستە ئاسنەكان" (۲) و تەنانت پاش ئەۋىش بەرۋكى يەككە لە گەورەترىن و دەۋلەمەندترىن ۋلاتەكانى جىھان بەرئەدا. لە سەردەمى نېئو ئىمپىرىالىزم دا و لە نئو سىستىمى بازاري ئازادى جىھاندا زۆر ۋلاتى ژىر دەست رزگاربان ھات و بەھەمى چارەنوسى خۇيان گەبىشتن، بەلام كوردستان لانكى شارستانىيەتى رۆژھەلاتى نېۋەراست لە ژىر دەستى داگىركەرەكان دا بوو بە چوار پارچەو رېژىمى دىكتاتورى جۆرۋجۆر لە بەشەكانى داگىركارۋى ئەو ۋلاتە دەسەلاتىيان بە دەستەھە گرت. ئىستاش لە رۆژھەلاتى كوردستان دېۋەزىمەپەك پەيدا بوۋە كە جارىكېتەر مېژۋى شەپى تىراك دوپپات دەكاتەھە. بەئى ئەو ۋتەبى ماركس راستە كە دەلئى: "مېژۋو دوپپات دەپتەھە، جارىك تراژىدى و جارىكېش كۆمىدى."

خەسپىنى كۆمارى ئىسلامى نەك تەنبا ھىچ ھەلېك بۆ دورۇختنەھەى لاۋان لە مادەى ھۆشبەرۋا بىن كىردنى كار بۆ ئەوان نادەن، بەلگۋە بە سىياسەتېكى ئاپارتايدى لە بەرانبەر لاۋانى كورددا ھەلۋىست دەگرن و ئەۋەندەى تر لە نېئو ئەو گېژاۋەى كە توۋشى بوۋنە نوقمىان دەكەن. با لەۋە تېبگەن توۋش بوۋن بە مادەى سېرگە نەخۆشپىيە با چارەسەرى بگەن، با تېبگەن مادەى ھۆشبەر كېشەيەكى كۆمەلەپەتە گەورە نىيە، بەلگۋە سپىنەھەى ناسنامەى نەتەھەى و لە ژىر پىئەننى شەپەتەى گەلېكى قارەمانە.

پرۆسەپە ھاۋكات كۆلۇنئەھەى داۋىن چىراكانى خەباتى چەكدارى لە كوردستان(۳) بە جىگەى خۇمپارە و كاتىۋشا بە سەرى دەرىزى گەنجانى كوردى جوانەمەرگ دەكرد. ژىنۇسایدى سېى كارى خۆى كىرد و كۆمارى ئىسلامى لە دۆسپەپەدا سەرەكى ترىن تاۋانبارە كە پىم واپە چى ۋاى لە كۆمەلگۆزى موسولمانەكانى بۆسنى بە دەستى مېلوسۇقچ و كوردەكانى باشۋور بە دەستى سەدام كەمتر نىيە. بىلاۋ كوردنەھەى سىستىماتىك و رېكخراۋى مادەى ھۆشبەر و دەست وېراگەبىشتنى ئاساننى خەك بەتايىبەت لاۋان و دامەززاندى سىستىمى فرۇشيارى چەكدارى (۴) بۆ مامەلە و سەۋداى زەھرى سېى ئەۋندەىتر كۆمارى ئىسلامى لە ئامانچە شىۋومەكانى لە كوردستان نىك كىردۆتەھە.

ئىنسانى زۆر گەورە بىرىتى لە قاچاخچىپەكان و ھىزە ئىنئىزامىيەكانى رېژىم لەو سەردەمدا دەكۆزىن و دەست بەسەر بېرىكى زۆر مادەى ھۆشبەر بە جۆرەكانىيەھە (تىراك، ھەشېش، كرىستال، شوۋشە، كراك، فرمېسكى خودا، مارى جوان، مۇرفىن، ھىرۋىن، گراس و...) دەگىرى.

پەرۋازپەكان:
۱. ھان: زنجىرەى پاشايەتى ۳۰۰۰ سالاى ۋلاتى چىن
۲. شۆرشى "مستە ئاسنېنەكان" لە سالى ۱۹۱۱ء لە ۋلاتى چىن روۋى دا.
۳. ئەزمون و مېژۋى خەبات لە ۋلاتە ژىرەدەستەكان ئەو راستىيە دەسەلمېنئى لە شوپېنك كە خەبات و تېكۆشان ھەپە توۋشى ئەو گىرقتە كۆمەلەپەتەبىيەنە ناپن. بۆ نمونە ۋلاتى فەلەستىن كە بەبۆنەى خەباتى دژى ئىسرائىل زۆر كېشەى ۋەك مادەى سېرگەرو لە شىرۋىشى تېدا ناپىنرئى يا رۆژھەلاتى كوردستانى دەپەى ۶۰
۴. سىستىمى فرۇشيارى چەكدار: بەكرىگراۋانى چەكدارى رېژىم كە بە شىۋەى سىستىماتىك مادەى ھۆشبەر دەفرۇش.

كېشە كۆمەلەپەتەى، دەروۋى و بىنەمالەبىيەكان، يەكېكىتر لە ھۆپەكانى توۋش بوۋنى لاۋانى كورد بە مەۋادى سېرگەرە. گەنجانى كورد بە سەرنج دان بەۋە كە زۆرەپان لە بارى ئابۋورىيەھە توۋشى كېشەو گىرقتن و ئابۋورىش ۋەكەو بىناغەپەكى سەرەكېى ژىان، بەشەكانى تىرى ژىان دەخاتە ژىر كارىگەرى خۆى. بۆ نمونە ئەگەر كەسك بارى ئابۋورىى باش نەبى،

بەلام ھاۋكات لەگەل ئەھە رۆژپە رۆژ زەھەرى توۋش بوۋانى مادەى ھۆشبەر لە شوپېنە جىبايەكانى ئىران پەرە دەستىن. لەو نېۋەدا بارۋدۇخى كوردستان بە سەرنج دان بە رابردوۋى ئەو ۋلاتە لە بارى كلتورى و كۆمەلەپەتەبىيەھە، ئەگەر لە بەشەكانى تىرى ئىران خراپ تر نەبئ باشت نىيە. سالى ۸۴ رۆژنامەپەكى (فارسى - كوردى) سەر بە دەسەلات لە يەككە لە ژمارەكانى خۇيدا باسى لە ھەبوۋنى نىكەى سەد ھەزار كەسى توۋش بوو بە مادەى ھۆشبەر لە پارىژگەى كىرماشان كىردبوو. كۆمارى ئىسلامى دەپەھەى جۆرىك ئابۋولىتىسىمى سىياسى(بېخەمى سىياسى) لە نېئو خەلكى ئىران و تاكەكانى ئىران دا، بە تايبەت خۇراگىرتىن و گەورەترىن سەنگەرى شۆرشگىرىيە ئەو ۋلاتە، ۋاتە كوردستان جىگەر بكا. كۆمارى ئىسلامى پاش شەپو كاولكارى و كوشتارىكى زۆر لە كوردستان دەستى داپە جۆرىكىتر لە خالىك دا ئىستاش بېرەھەرى

بۆ نادىنى بابەتەكانتان بۆ لاپەرى كۆمەلەپەتەى بەم ئىمەپەھە پېئەندى بگرن:

چەكى كولى ئىعدام ۋەك مۇدېلىكى سەركوتى كۆمەلەپەتەى !

رېكخراۋى نېۋەتەبىيى لېبوردن داۋىن راپۇرتى خۆى لە ژىر ناۋى "سزى مەرگ و ئىعدامەكانى سالى ۲۰۰۸" ى زاپىنى لە رۆزى ۳ خاھەنئۆي ئەمسالدا بىلاۋ كىردەھە. بەپىئى ئەو راپۇرتە لە سالى رابردوودا لانىكەم ۲۴۶ كەس لە ئىراندا ئىعدام كراون و ۋلاتى ئىرانىش بەو ئەزمارە لە ئىعدامەكان لە ئاستى جىھاندا پەلەى دوۋەمى بۆخۆى تاپۆ كىردە.

دېارە رېكخراۋى نېۋەتەبىيى لېبوردن بۆ ئەم راپۇرتەشى پىشتى بە ئامارو باس و ھەۋالەكانى راگەپەنە گىشتىپەكان و گروپ و لاپەنەكانى داكۆكىكەرى مافى مۇرۇق و راگەپەندراۋە فەرمىپەكانى ئەو ۋلاتانە بەستە كە سزى ئىعداميان تېدا بەرپۆھ دەچىن. ھەر بۆپەش ئەگەرچى لەم يەك دوو سالاى داۋىسى دا ھاۋكارىيە ئەو گروپ و لاپەنەھەى پىئاسى داكۆكىكردن لە مافى مۇرۇق يان لە ئىراندا ھەپە، يارمەتېى بەئامادە كىردنى راپۇرتىكى وردو پوخت و دەققىت لە سالاى رابردو كىردە، بەلام پىر دېارە كە راستىپەكانى پېئەندىدار بە بەرپۆھ چوۋنى سزى ئىعدام لە ئىراندا زۆر زىاتر لەۋەپە كە لەو راپۇرتە دا ھاتوۋە ئەگەر بېتوۋ ناۋەندىكى خاۋەن سەلاھىيەتى نېۋەتەھەى ئەركى چاۋەدېرى كىردنى رەۋشى مافى مۇرۇق لە ئىرانى بگەۋىتە ئەستۆ، بېگومان پىر بوۋر بۆ ئامادەكردنى راپۇرتىكى زۆر لەۋە وردترو راستر لەۋ پېئەندىپەدا خۆش دەپن. لە ماۋەى ۳۰ سال دەسەلانداریەتى رېژىمى ئىسلامى ئىراندا ئەھەى كە جېپەجى كىردن و بەرپۆھبىردنى دادپەرۋەرى ۋەك ئەمىرىكى ئاسمانىيە "بۆتە كەرسەتەو بىنانوۋى شانۇگەرەنى سىياسى و بەرپۆھبەرىي ۋلات، تا ھەمىسان بە بىنانوۋى داىبىنكردنى نەزم و ئاسايشى كۆمەلگە توندوتىژتىر شىۋازى پىشلىكارى مافى مۇرۇق لە ۋلاتەدا ۋەك شتېكى زۆر ئاسابى چاۋى ئى بگىرى و لەژىر سېبەرى رەۋابى و شەرىپەتى ئابىنى دا رېژىم لە چەكى ئىعدام، ۋەك مۇدېلىكى سەركوتى كۆمەلەپەتەى بۆ بەھىزىتر كىردنى پېگەى خۆپو پىر مانەھەى لە كورسى دەسەلات دا ھەروا كەلكى ئى ۋەرېگىرى. جېپەجى كىردنى سزى ئىعدام لە ئىراندا لە كاتىك دا رەۋتە بەردەۋامى و ھەلگىشانى خۆى دەپپۆى كە بەرپۆھ بىردنى ئىعدام و تەنانت دەركىردنى سزى ئىعدام تەنبا لە ۲۴ ۋلات دا نەبى، لەۋلاتانى دىكەى دنبا بە تەۋاپىتى ھەل گىراۋە و لەسىستىمى قەزايىي ۋلاتاندا سىراۋەتەھە. لە نېئو ئەم ۲۴ ۋلاتەشدا زۆرتىر رېژەى ئىعدامەكان ۋەبەر ۵ خاۋەنى ۋلاتانى چىن، ئىران، غەرەبستان، پاكىستان و ئامىرىكا دەكەۋى كە ئىران خاۋەنى پەلەى دوۋەمى ئەو رىز بەندىپە لە جىھان داپە. جگە لەۋەش ئىران لە سالى ۱۹۹۰ ى زاپىنەۋە پىر لە ھەموو ۋلاتانى رەچاۋكەرى سزى ئىعدام ئەو سزايەپە لە سەر مندالان و مېرمندالانى تاۋانبار دا بەرپۆھ بىردەۋە ئەۋەش لە كاتىك داپە كە ئىران خۆى كۇنقانسونى جىھانى مافى مندالانى بەرەسەمى ناسىۋە بەپىئى بەندى ۳۷ ى ئەم كۇنقانسونى خالى شەشەمى بەندى ۵ ى چارنامەى نېۋەتەھەى مافى مەدەنى و سىياسى نابى حوكمى ئىعدام لە سەر ئەو تاۋانبارانە بەرپۆھچى كە لە كاتى دستىردنە بەر ئەو جۆرە تاۋانانە دا تەمەنبا ن كەمتر لە ۱۸ سال بوە.

لە خالىكدا لە ماۋەى ۲ مانگى يەكەمى ئەمسالىشدا (۲۰۰۹) پىر لە ۲۰۰ كەس لە ئىران دا سزى ئىعداميان لە سەر بەرپۆھ چوۋە، بەرپىرسانى دەزگەى قەزايى رېژىم ھەرۋەك جاران مەبەست لە جېپەجىكردنى ئەو سزا قورسانە بۆ پاكىز كىردنەھەى كۆمەلگەو سپىنەھەى تاۋانەكان دەگەرپىننەۋە، بەلام ھەر ئەۋە خۆى ناتەبابى لەگەل سەرەكېرتىن پىئاسەى سزا لە ياسا نېۋەتەھەپەپەكاندا ھەپە. مەبەست لە سزا گەراندنەھەى نۆرىمى بىز بوو بۆ تاكى تاۋانبار و چاكسازى لەۋ داپە، بەلام ھەموو مافناسانى دنبا كۆكۇن لە سەر ئەۋەى كە سزى ئىعدام خۆى لەمپەرۋ كۆسپى سەرەكېى گەبىشتن بەو ئامانچەپە. بەرپىرسانى قەزايى رېژىم بۆ رەۋابىدان بەسزى ئىعدامەكان پىشت بەدەقە ئابىنىپەكان دەبەست بەلام پىسپورانى ئابىن راپەكى دىكەپان ھەپە. ئەوان پىيان واپە كە ھەموو ياساۋ رىسا ئابىنىپەكان لەگەل بەرەو پىشچوۋنى زەمەن و گۇرپانە كۆمەلەپەتەپەكان دا تاۋان گۇرپانان ھەپە دەبئى بگۇرپىرئىن. بەكردەۋەش ئەۋە دېارە، چونكى ئىران تەنبا ۋلاتى موسلمان لە جىھاندا نېۋە دەبىنن كە لە زۆر لە ۋلاتە ئىسلامىيەكاندا ياسا نېۋەخۆپىپەكانى ئەو ۋلاتانە بە خۇ گونجاندىن لەگەل ياساكانى مافى مۇرۇق گۇرپانان بەخۇيانەۋە بىنىۋە بەلام رېژىمى ئىسلامى ئىراندا ئىعدام لە پىكەتەى ھىزۋ دەسەلاتى سىياسى دا ۋەك لاپەزىكى سەرەكى لە خزمەت و بەرژەۋەندىپە دەسەلات بەدەستانى رېژىم دا كەلكى ئى ۋەردەگىرى و تا مانەۋەى ئەم رېژىمەش ناكى بىر لەۋە بگىرتەۋە كە لەۋ سىستەمە دا سزى ئىعدام و كوشتنەۋە بەردىباران ھەل بگىرى. بەلام لە كۇتابى دا خالى گرىنگ ئەۋەپە كە رۆز لەگەل رۆز زىاتر دەنگى دژى ئىعدام لە ناخى كۆمەلگەى ئىرانەۋە دەبىستىرى و ناۋەندو رېكخراۋەكانى پارىزەرى مافى مۇرۇق زىاتر لە جاران ھەۋالەكانى خۇيان بۆ سپىنەھەى ئەو سزايە دىزپۆھ رىك دەخەن.

کورتیهک له باره‌ی میژووی هونهر و موسیقا له

سه‌ده‌کانی نیوه‌راستدا

ئارهش : ئاله‌شین به‌شی یه‌که‌م

هه‌زار سال له میژووی ئوروپا به سه‌ده‌کانی ئافین ده‌ناسرئ. ئه‌و قوناخه له سه‌ده‌کانی نزیك به ۱۴۵۰ی

هاوکات به هه‌ره‌سه‌هینانی ئیمپراتوری رۆمه‌وه ده‌ستی پئ‌کردو بینه‌ری چاخ "تاریکی" بوو. (لیک هه‌لوه‌شانه‌وه‌ی ئیمپراتوری رۆم - هه‌لته‌کانی رۆمی رۆژئاواو به هیز بوونی کلێسه)، ده‌توانین ئه‌و قوناخه به تاریکترین قوناخی میژووی ئوروپا ناو به‌رین، چونکی جیهانبینی ئایینی بائی به سه‌ره‌موو بواره‌کانی ژبانی مادی و فه‌ره‌نگی مرقی رۆژئاواویدا کیشابوو. ئه‌رکی ئه‌نگیزاسیۆن (ریکخراوی پشکنینی باوه‌پ له کلێسه‌ی کاتولیکی سه‌ده‌کانی ئافیندا) به‌رگریکردن له هه‌ر چه‌شنه‌گه‌شه‌یه‌کی زانست و داهینان بوو. پاش ئه‌شکه‌نجه دان - سزادان و به جادوباز ناودێر کردنی ئه‌و که‌سانه‌ی بۆنی داهینان و ریچکه‌شکینیان لئ ده‌هات - ناچاران ده‌کردن دان به تاوانه‌که‌یاندا بنین و به سه‌ری زیندوویی ده‌یان‌سووتاندن و یان

بیزانسا، که زۆر سه‌ره‌تایی بوو، به‌رتسه‌سک بپۆوه. زه‌مینه سه‌ره‌کیه‌که‌ی وینه‌ی سه‌زه‌تی مه‌سیح له باوشی سه‌زه‌تی مریه‌مدا بوو که خه‌رمانه‌یه‌کی نوور به ده‌وری روخساریه‌وه دیار بوو. ئه‌ندازیاری ئه‌و سه‌رده‌مه له موسیقای پۆلی فونیک زۆر نزیکه. سه‌ره‌تا له سه‌ر شپۆازی رۆمانتیک ده‌پۆیسه که تاییه‌تمه‌ندیه‌کانی گومبه‌ز، کۆله‌که‌ی ئه‌ستور ئه‌ستور و دیواردار بوو، پاش ماوه‌یه‌ک شپۆازی گوتیک جیی گرتوه. به‌گشتی له سه‌ده‌کانی ئافیندا هونهر توشی پاشغه‌پۆی بوو، به‌لام له‌م نیوه‌دا موسیقا که‌وته دۆخیکێ تره‌وه. له هه‌لومه‌رجیکدا که هه‌موو هونهره‌کان له بیر کران و داهینان و کال بوونه‌وه چونکه موسیقا له خزمه‌ت کلێسه و له ژیر کاریگه‌ری ئه‌ودا بوو، به‌ستینی گۆرانی خۆی پیاو درێژه‌ی به‌گه‌شه‌دا.

له سه‌ده‌کانی ئافیندا ئاوازی بی‌موسیقا په‌ره‌ی ئه‌ستاند و گشت ده‌قه ئایینییه‌کان به ده‌نگ ده‌خوینرانوه که ده‌نگیکێ یه‌کگرتوویان پیک دینا (هه‌رچه‌ند سازگه‌لیکی جۆراوجۆریان له موسیقادا به‌کار دینا)، به‌لام به‌شیکێ ژوری موسیقای سه‌ده‌کانی ئافین ئاواز چرین بوون ئه‌گه‌رچی ته‌نیا له هیندیک ده‌ستنوسی موسیقیدا ئاماره‌ی تاییه‌ت به‌سازه‌کان کراوه به‌لام وینه‌و پیناسه ئه‌ده‌بیه‌کان به‌لگه‌ن له سه‌ره‌وه‌ی که له قوناخه‌شدا ساز به‌کاره‌ینراوه. کلێسه له به‌ر ئه‌وه‌ی که ساز له پیش ئایینی مه‌سیحیدا له ئایینه به‌کفر بارگاییه‌کاندا رۆی به‌رچاوی هه‌بوو روه‌ی پئ نه‌هدرا. به‌هه‌ر ریکه‌وتیک بئ له سه‌ده‌کانی نزیك به ۱۱۰۰ زایینی به‌لاوه ئامیزی ساز وه‌ک ته‌رمیک کلێسه‌ی داگرتوه.

powerd by blogfa.com

ئه‌وه‌ی ریگه له بالاده‌ستیی ساخته‌کارانه‌ی ره‌چه‌له‌ک و سامان بگری. به‌م چه‌شنه جیفرسون ده‌یه‌ویست جیفرسون ده‌یه‌ویست کلاسیک له‌گه‌ل سیستمی دیموکراسیی نوینه‌رایه‌تی مۆدێرن ئاویته‌بکا. جیفرسون هه‌روه‌ها خوازیاری ریگه‌گرتن له کۆبوونه‌وه‌ی زه‌ویی وه‌رزێران له ده‌ستی گروپه‌گه‌لی بچوک و دابه‌ش کردنی زه‌وی به‌سه‌ر که‌سانی بئ‌زه‌وی‌دا بوو، به‌پای ئه‌و هاوبه‌شی سیاسی به‌بئ سوودمه‌ند بوون له راده‌یه‌ک خاوه‌نداریتی، کرده‌یی نه‌بوو. له‌م روه‌وه ئه‌و به‌لايه‌نگری "دیموکراسیی وه‌رزێره تازاده‌کان" داده‌نرا.

فه‌زیله‌ته مه‌ده‌نبیه‌کان و چاره‌م نوینه‌رایه‌تی خه‌لک به‌هۆی خانه‌دانیتی سروشتیه‌وه. ئایدیای جیفرسون پیکه‌ینانی ده‌وله‌تشارگه‌لیکی بچوک بوو که هه‌ر کامه‌یان نزیکه‌ی سه‌د بنه‌ماله له خۆ بگری و بوار بۆ دیموکراسیی راسته‌وخۆ بخولقین. له‌گه‌ل ئه‌مه‌شدا ئه‌و به‌سه‌رنجدان به‌وه که ناکرئ ولاتیکی گه‌وره‌ی وه‌ک ئه‌مریکا له ریگه‌ی سیستمی ده‌وله‌تشاره بچوکه‌کانه‌وه به‌پۆه به‌ردرئ بۆیه سیستمی فیدرالی پیشنار کرد که له‌ودا ئه‌و ده‌وله‌تشارانه له نیو کۆمارگه‌لیکی گه‌وره‌تردا کۆ ده‌بنه‌وه. نوینه‌رانی خه‌لکی ئه‌و کۆمارانه ده‌بوو له نیو "خانه‌دانه‌تی سروشتی زانست و فه‌زیله‌ت" دا هه‌ل بژیردرئ بۆ

ئه‌رک وه‌خۆگری حکومه‌ت، بنه‌ماکانی دیموکراسیی ئه‌مریکایی پیک دینن. جیفرسون پئی وابوو مرقه‌کان به شپوه‌یه‌کی سروشتی کۆمه‌لایه‌تی و سیاسین و به‌مه‌به‌ستی په‌ره‌پێدانی تواناییه سروشتیه‌کانی خۆیان پئیوستیان به‌هاوبه‌شی له حکومه‌تدا هه‌یه. به‌پای ئه‌و هاوبه‌شی سیاسی پئیوستی به توانای ئابوری بوو و هه‌ر له‌م روه‌وه پشنگیری له دیموکراسیی وه‌رزێران و خاوه‌ن زه‌وییه نیونجیه‌کان ده‌کرد. جیفرسون چوار بنه‌مای سه‌ره‌کی بۆ دیموکراسی دانابوو: یه‌که‌م هاوبه‌شی سیاسی، دوهمه‌ یه‌کسانی ئابوری، سێهه‌م راهینان له سه‌ر

توماس جیفرسون (۱۷۴۳-۱۸۲۶)

ن: حوسین به‌شیره و. بۆ کوردی: ئامانج توماس جیفرسون سی‌یه‌مین سه‌رۆک کۆماری ئه‌مریکا، یه‌کێک له داکۆکیکارانی سه‌ره‌به‌خۆیی ئه‌و ولاته له ئیمپراتوریای ئینگلیز، نووسه‌ری سه‌ره‌کی جاپانامه‌ی سه‌ره‌به‌خۆیی ئه‌مریکا و بناخه‌دانه‌ری نه‌ریتی سه‌ره‌کی دیموکراسیی ئه‌مریکایی واته دیموکراسیی جیفرسونی بوو. بۆچوونه‌کانی جیفرسون ده‌رباره‌ی ئازادی، یه‌کسانی، هاوبه‌شی شارۆمه‌نده پیکه‌یشتوه‌کان له سیاسه‌تداو

جهژن

هه‌ر نه‌مزانێ چي بیته دیاریم به‌م بۆنه‌وه بۆتی بینم هاتووم وه‌ک مۆم بۆ ته‌م یاده په‌نجه‌کانم داگیرسینم نه‌توانی له تریفه‌ی ماتک، کراس بینم بیکه‌په‌ته‌به‌ر له ئه‌ستیره تاجیک بچنم، له‌م ئاهه‌نگه بیکه‌په‌ته‌ سه‌ر با: به‌خۆشی ئه‌م‌رۆزه‌وه ئاسمانی شار گولباران بیته شه‌وی شاریش وه‌ک دلێ تۆ پر روونکی و چراخان بیته چ رۆژیکه له جوانیدا گه‌وه‌ی خۆی بردۆته‌وه جوانی هه‌موو رۆزانی سال له‌م رۆژهدا کۆبۆته‌وه وا شنه‌ی "با" ش به‌سه‌ر شارا عه‌ترو گولاد دهرژین هه‌ر گوله‌و چل جیده‌هێن دیت خۆی به‌تۆ بناسین لیت پیرۆزین سالی تازمت به‌و جۆره‌ی خۆت لئ رازیت رۆژه‌کانی به‌خه‌نده‌وه بینه‌سه‌ر ریت بۆ پیشوازیت سالج بیچار سلیمانی

به‌رله‌وه‌ی خۆشیت بویم...

- ۱ فیری پیکه‌نینم مه‌که له‌و رۆژه‌وه‌ی به‌گریان چاوم کرده‌وه من به‌ته‌نیا له‌ زمانی گریان تیده‌گه‌م؟
- ۲ ده‌ستت مه‌خه‌ره نیو ده‌ستم با ده‌ستم ره‌نگی تۆ نه‌گرئ نه‌وه‌ک له ته‌وقه کردنیکتدا کیژوله‌یه‌ک ره‌نگت بدزی
- ۳ سه‌رت مه‌ن به‌ سگمه‌وه با هینده بۆتی تۆ نه‌گرم زۆر ده‌ترسم که‌لیم دووربی به‌بئ ئه‌و بۆنه‌ی تۆ به‌رم؟
- ۴ هینده سه‌یری چاوم مه‌که خۆت ده‌زانی چه‌ند عاشقم ره‌نگه له سه‌یرکردنیکتدا تیری هه‌زیکمت تیبگرم
- ۵ لئوت مه‌ن به‌ لیومه‌وه من ده‌زانم له نیوانی لیوه‌کانمان سه‌تگه‌ریک، که‌مینیک نیه به‌لام گه‌ر به‌یه‌ک بگه‌ن ئه‌بئ یه‌کیکیان شه‌هید بن
- ۶ له‌لای که‌س ناوم مه‌هینه با نه‌زان خۆشم ئه‌ویی تا ساباته‌کانی عشق و باخچه‌کانی خۆشه‌ویستی و په‌نجه‌کانی من نه‌سووتین؟
- ۷ هه‌ناسه‌تم تیکه‌ل مه‌که نه‌کا وه‌ک لقی دره‌ختی به‌رگه‌ی شنه‌بات نه‌گرم و به‌سه‌ردا تۆدا بشکێمه‌وه
- ۸ ده‌ستت مه‌هینه به‌ قزما جیکه‌ی ده‌ستت نایینه‌وه پیرپه‌تی له چه‌پۆکه‌کانی دایکم گۆچانه‌که‌ی ده‌ستی باوکم؟
- ۹ له‌گه‌ل پیمما هه‌نگاو مه‌ن بۆمن کاریکی گه‌رانه له مه‌مله‌که‌تی ئازادی و تیرۆر خۆشه‌ویستی سزادانه؟
- ۱۰ به‌ر له‌وه‌ی هه‌یج شتیک بلئی فیرم بکه له مانای لئ‌بوردن بگه‌م تا له‌و گوناخانه خۆشیم به‌ دیاری درانه ده‌ستم؟ که‌ژال ئیبراهیم خدر

بەر لە مالاوایی

مامۆستا مومتاز حەیدەری و

پروژەیی گۆفاری K21

ع.وریا
لەم دوایاندا ژمارە ٤ (ژمارەیی تایبەت)ی گۆفاری K21 بۆ ٢٠٠٩. گۆفاری K21 (کوردستانی سەدەیی ٢١)، هەر لە یەکەم ژمارەییوە سەرئێوە راکێشام. راستییەکە، هەر دووبەدوای دینتی ژمارە ١ی ئەم گۆفاره، ویستم وەک ریزلێنان لە هەول و زەحمەتەکانی مامۆستا مومتاز حیدەری (سەرنووسەری K21)، شتێک بە بۆنەی دەرچوونی گۆفارهکە بنووسم. بەلام بە هەر هۆیکە بوو بۆم نەکر. تا رادەیه کیش پێم باش بوو بزانم ئەو هەولەیی مامۆستا مومتازو هاوکارەکانی دەستیان پێکەرد، دەگاتە کوێ و چەند دەوام دینتی. چونکە دەرکردنی رێکوپێکی گۆفاریکی وەرزیی ٥٠٠ - ٤٠٠ لاپەری بە هەولێ تا رادەیهکی زۆر تاکە کەسی و بێ لە پشت بوونی دەزگا و دامەزراویکی حکوومی و دەولەتی، بە هومبەدی هیممەتی مالمی ئەم یا ئەو بەرپرس و کەسایەتی دلسۆز، کاریکی بەکجار بە زەحمەتە.

ئێستا کە لە ماوی کەمتر لە سالیکی دا ٤ ژمارەیی گۆفاری K21 بۆ ٢٠٠٩. لەگەڵ ئەوەش دا داوا و چاوەروانییەکی مامۆستا مومتاز حیدەری نەهاتۆتە دی، و نەیتوانیوه بێی بە خاوەنی دەزگا و دامەزراویکی بۆ هەر چی باشتر کە لکۆرگرتن لەو سامانە بە نرخەیی لە ئەزمون و ئەرشیفی ئەودا هەیه، بە کاری ماندوویی نەناسانە و پشوو درێژی کەم و ینەیی خۆی، بە هاوکاری مالمی هیندیک بەرپرس و دۆست، لەمانەش گرنگتر بە هاندان و دلگەرمیی خەلکی گەوهەرناس و پێزان، پروژەکی بردۆتە پێش. لەوتووێژو نووسینەکانی سەرنووسەر را دەر دەرکەوی ئەوندە یارمەتییه مالمی تەک و تەرا و ناسەقامگەرەیی بە گۆفارهکە دەرکەوی، بە زەحمەت بەشی دەرچوونی ژمارەیهک لە گۆفارهکە دەرکەوی، بۆ ژمارەیی داهاوتوو، کاک مومتاز دەبێ ديسان قۆلی ئی ئەمەلایتەوه، و چاوەرپێی کەرەمی ئەم یان ئەو بەرپزە بێ. واتە دەبێ بەردەوام لە نێو نیگەرانی و دلەکوته و چاوەروانی دا بژی! بەلام پێدا کردنی یارمەتی مالمی و داوینکردنی تیچووی بۆ کردنەوهی گۆفارهکە، تەنیا یەکیک لە خەمەکانی مامۆستا مومتازە نە کە سەرچەم خەمەکانی. ئەو هەموو زەحمەتەش کە سەر نووسەر دەبێ بۆ نامادە کردنی بابەتەکان و نێوهرۆکی گۆفارهکە بیانکێشی، جا لە نووسینی خۆیهوه بیگرە تا داوای نووسین و لیکولێنەوه لە کەسایەتییهکان و، گەر پان بە نێو ئەرشیفە دەولەمەندەکی خۆی دا و هەلبژاردنی وینە و دەستنووس و نامە و دیکۆمپنتی بە نرخ، هەر هەوا پێدا چوونەوه بە بابەتەکان و، ناردن و گەیانندی گۆفارهکە بە دامەزرا و کەسایەتییه سیاسی و فەرەنگییهکان، بەشیکی دیکە لەو رەنج و ماندوو بوونەن کە کاک مومتاز لە پێناوی ئامانجیکی پێرۆزدا، دلخاوانە گرتوونە ئێستۆ.

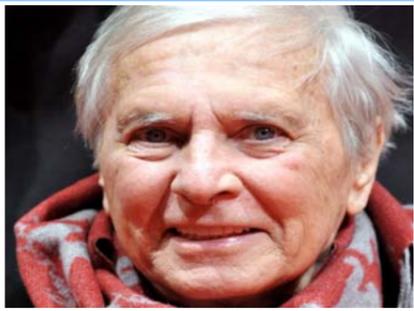
نە مامۆستا مومتاز پێویستی بە پێ هەلا گوتنی من هەیه، و نە من بە درکاندنی ئەو راستییەیی لە بارەیی کار و خزمەتەکانی ئەو بەرپزە ئامازەیی پێ دەکەم هیچ دەست دەکەوی. بەلام ئەخلاقی ئینسانی و نەتەوهیی و پێشەیی حوکم دەکا هەمووی ئێمە ئەو کەسانەیی خەمی نەتەوه و مێژوو و زمان و فەرەنگ و ولاتی خۆمانمان لەبەرە، ئەو هەموو دلسۆزی و ماندوو بوونەیی ئەو کەسایەتییه بەنرخە بیین. کاک مومتاز ئەگەر لە ژبانی خۆیدا بیجگە لە پێکەوهنانی ئەو ئەرشیفەیی لە مالهەکی خۆی دا پاراستوویەتی، هیچی دیکە نەکردبێ، هیشتا هەر بە خزمەتکاریکی بەهەجی نەتەوهکە دیتە ئەژمار. ئەو کاتانەیی، زۆر کەس بە وەدەستپێنانی سامان و هەولدان بۆ بردنە سەری پلە و پایەیی ئیدارەیی و حکوومی و حیزبی، و سوودگەیانند بە شەخسی خۆیان، بردوویانەتە سەر، کاک مومتاز بە کۆ کردنەوهی بەلگەنامەیی نەتەوهیی و پاراستن، تێی پێراندوه. ئەویش لە هەلومەرجیک دا کە رێژییمی بەعس هەولێ فەوتاندنی هەموو شتێکی نەتەوهکەمانی دەدا، و گەر پان بە داوی زۆر لەو بەلگەنامانە دا و راگرتیان "بغە" بوو.

مومتاز حەیدەری بە کتێبخانەکیهوه، بە ئەرشیفەکیهوه، بە نووسین و ئەزمونەکانیهوه، و بە هەولانەیی لە پێناوی رۆژنامه نووسی کردی دا داوای، لە کەسایەتییهکی نووسەر و رووناکبیر، تێی پێراندوه. ئەو بۆ خۆی ئێستا دامەزراویکی زۆر بە خزمەتەر لە هیندیک دام و دەزگا کە دەیان کارمەند و چەندین میلیۆن دینار مانگانەیان هەیه. دوا بەرهەمی هەولەکانیشی، گەنجینهیهکە کە هەر خۆبێندەوارێک دەتوانی گەوهەری ونبووی خۆی تێدا بدۆزیتەوه. K21 بە راستی گەنجینهیهکە کە مۆقی ورد و خاوەن لیکدانەوه، ناتوانی پێی سەرسام و دلخۆش نەبێ. هەر بۆیه لە لایەن خۆمەوه، لە جباتی هەموو ئەو بەرپزەکانی وەک من دەروانە ژبانی پر لە خزمەت و تیکۆشانی ئەو مامۆستا خۆشەویسته، دەستخۆشی لە کاک مومتاز دەکەم. تەمەندریژی و بەردەوامی ئەو لە هەولە بەنرخەکانی دا بەئاوات دەخوایم و هیوادارم بەرپرسان و لایەنە پێوهنیدارەکان ئاوری جیددی لە پروژەیی K21 بەدەنەوه، و ئەوهی شایانی خاوەنی ئەم پروژەیهیه، بۆی بکەن.

روانگه | RUWANGE

کوردستان زمانناسانە، مێژووناسانە و کۆمەڵناسانە لەمەر کورد و روانگە وینووسیکە بۆ لیکالا کردنەوهی بابەتی لە جەختی من، ئالما فالسوم دۆستیکێ دیکەیی گەلی کوردو سەبارەت بە "مەحمودکان" روونکردنەوهیهکی مەنسوری بلسوری لاپەرەیی یەکەمی وێبلاگەکیان رازاندۆتەوه. نوێترین بابەتی ئەم وێبلاگە باسیکە لە بارەیی وەرگێرانەکانی حەسەنی قازی لە ژێر ناوی "چەند کورتە سەرنجیک لەسەر پروژەیی کاک حەسەنی قازی لەمەر وەرگێران و پەرراویزی نووسینی "بەلگەکانی" کوردستان میشنێری. نووسەر لەم نووسینە دا تیشک دەخاتە سەر

Ruwange.blogspot.com

عەرەبستان، دوکتور ژیاگو و "گەشتیک بۆ هیند" خەلاتی ئۆسکاری بردهوه. موريس ژار سالی ١٩٢٤ لە لیوون چاوی بە دنیا هەلێناو سەرەتا تەپلی لێدەدا، داوی موسیقای بۆ شانو دادەنا، پاشان سالی ١٩٥٢ بە دانانی موسیقای چەند کورتە فیلمیک دەستی بە ئاوازانی فیلمە سینەماییەکان کرد.

ئۆپوزیسیون و ئاوارەیی

(پرسەکانی رزگاری نەتەوهیی لە خۆمەلانی کوردستان)

نووسەری ئەم پەرتووکی (مامەند رۆژە) لەم بەرهەمەیی دا کە پیشکەش بە فەرماندەری شەهیدی حیزبی دیموکراتی کوردستان هەمزە سارتەکی کردوه، بە کەلکۆرگرتن لە مێتۆدە زانستییەکانی توێژینەوه خەسارەکان و ئاستەنگەکانی بەردەم بزووتنەوهی نەتەوهیی رۆژمەلانی کوردستانی هەلسەنگاندوه. ئەم پەرتووکی لە لایەن دەزگای چاپ و پەخشیی حەمدییەوه چاپ کراوه.

"دەسهلاتی ئیمەیی ژنان"

ئەم پەرتووکی لە نووسینی هیلین لورنر رابینزەو شتۆ مێهرپەرور لە فارسییهوه کردوویەتە کوردی و لەلایەن دەزگای وەرگێرانەوه چاپ و بۆل کراوتەوه.

وێبلاگەنووس

گۆشەیکە بۆ ناساندنی وێبلاگە کوردییەکان

روانگه

"روانگه" وێبلاگیکە گرینگیی بە بابەتی زمانناسانە، مێژووناسانە و کۆمەڵناسانە سەبارەت بە کوردو کوردستان دەدا. بابەتەکانی وەک دیسان سابلان، نامەیهکی کورتی یای ئاستا گورەت، وەتەنی مەحبوویی کوردستانی بلند، ئەرزیکیی پێ یادگاری

موريس ژار گەوره موسیقایانی فەرانسەیی کۆچیی داوی کرد

موريس ژار، گەوره موسیقایانی ئاوازانی بەرەجەلەک فەرانسەیی دانیشتووی هەرزیمە یەگرتووهکانی ئەمریکا، بە ئەخۆشیی شێرپەنجە لە تەمەنی ٨٤ سالی دا بۆ هەمیشە بۆ مائاواي لە شاری لۆس ئانجلیس دلی لە لێدان کەوت. موريس لەگەڵ کەسانی وەک جان ویلیامز و جیری گۆلد سیمیس ئافرینەری بەرهەمەکانی دەیهی ٦٠ و ٧٠ یایینی بوون کە زۆریهیی کارەکانیان ناوادرترین بەرهەمەکانی

چاپکراوی نووی

لاوان ئۆرگانیکیی یەکیهتیی لاوانی رۆژمەلانی کوردستانە و بەشیوهی وەرزی بۆلۆ دەبیتەوه. ئەم ژمارەیهیی لاوان (٣٢) کە تایبەتە سێ مانگەیی زستانی ١٣٨٨ کۆمەلێک بابەتی سیاسی، فەرەنگی، ئەدەبی و... لە خۆگرتوه.

ژمارە ٤ی گۆفاری K21، کە گۆفاریکی کولتووری، زانستی، مێژوویی، بەلگەنامەیی، نەتەوهیی، وەرزی ئازادە، چاپ و بۆل کرایهوه. ئەم ژمارەیهیی K21 کۆمەلێک بابەتی لە بواره جۆراوجۆرهکاندا لە خۆگرتوه و لە ٥٨٠ لاپەردا چاپ و بۆل بۆتەوه.

